

»SLOVENE« velja
pošti na vsi strani Jugo-
slavije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 180.—
za pol leta 90.—
za četrt leta 45.—
za en mesec 15.—
Kaznosmetno celoletno K 240.—
Sobotna izdaja:
za celo leto K 30.—
za inozemstvo 35.—

SLOVENE

Inserati:
Enostopna pettivrsta (36 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
za enkrat . . . po K 5.—
poslana itd. . . po K 9.—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 50/8 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni po-
nedeljek in dan po prazniku,
ob 5. uri jutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Kopirali se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, upravn. št. 329.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglaš.
avstr. in češke 24.797, ogr. 26.511, bosn.-herc. 7563.

Razpišite občinske volitve!

Proti zahtevi slovenskega ljudstva, da se napravi konec zavlačevanju občinskih volitev, vstajajo novi sovražniki. Iz prikrita, z intrigami prepletenega ozadja prihajajo na dan. Ljubljanski dnevnik »Jutro«, glasilo najmlajše peruti demokratske stranke, poroča, kakor bi govorilo o naj-nedolžnejši stvari na svetu, da bo pač moralo slovensko ljudstvo obnoviti »svoje občinske uprave šele po sestanku konstituantne.« Ker zasluži članek obširno in temeljito zaničevanje, priobči-mo njegov prvi del doslovno:

»Iz Beograda nam poročajo, da se bo do vsled pospešenega razpisa volitev za konstituantno morale odložiti občinske volitve v Sloveniji. Glavni razlog, ki govori za odložitev, je jako prepričevalen: ni namreč mogoče vršiti istočasno priprav za dve volitve in državopolitično nedopustno je izlagati državljane neizogibni agitacije. Cilj občinskih volitev je drug ne-duševni perturbaciji potom dvojne, v mno-gem oziru nikaokr ne paralelne volivne go oni volitev za konstituantne: v občini gre za to izvoliti najboljšo upravo in pred tem ciljem stopajo dostikrat strankarsko-politični oziroma v ozadje, gre za to uvelja-viti gotova načela avtonomne gospodarske politike, v volitvah za konstituantno pa bo-do stranke z vso tehtnostjo svojih držav-no-političnih, odnosno ustavnih progra-mov bile boj za zaupanje naroda. Res je tudi, da je skoraj neizpeljiva komplicirana tehnika volilnoppravnega postopanja, ako se križajo istočasno razni volilno-teh-nični predpisi. Vse to bi se zgodilo, ako bi se sedaj razpisale občinske in državno-zborske volitve. Računati nam je torej z dejstvom, da bomo na Slovenskem ob-novili občinske uprave šele po sestanku konstituantne.«

Postavlja slovenske pokrajine na zadnje mesto v državi SHS, vzporejati jih v isto črto kakor albanske in južno-ma-kedonske kraje, je tej demokratski peruti razlog, ki »je jako prepričevalen.«

Demokratski slovenski politiki vedo pač sami kakor mi, da so predpriprave za občinske volitve pri nas dokončane, da ni treba drugega kakor razgniti volilne ime-nike in poklicati ljudstvo k volitvam. V par tednih je naša občinska uprava lahko obnovljena. Zato je njih besedičenje o »neizpeljivi komplicirani tehniki volilno-pravnega postopanja« testenina, o kateri se kljub najboljši volji ne moremo izjaviti, da žerjav in njegovi prijatelji vanjo veru-jejo. Niti najmanjšega drobca odkritosrčnosti ne moremo mi in ne more nihče, ki pozna položaj dežele, izslediti v tem iz-

vajanju »demokratov«. Sklicevati se na volitve v konstituantno, ko volilni zakon za volitve v konstituantno danes še niti skle-njen ni, se pravi govoriti brez vsake pa-meti in brez vsakega razuma.

Iz vsega juridičnega besedovanja in razlaganja sije odkrita namera, onemogo-čiti na Slovenskem svobodni izraz ljudske volje vse dotlej, dokler se neki skupini ne-voljenih ljudskih zastopnikov to ne bo zdelo prikladno. To so »prepričevalni raz-logi«, radi katerih se hoče ovekovečiti pri nas nezakonitost, protipostavnost, nered v občinskem življenju. Dokler bi se te misli gojile skrivaj, dokler bi ležale te želje glo-boko v prsih naših neizvoljencev, bi se to vsaj skladalo z zakoni in pravili dostojno-sti, a izrekati take gorostasnosti narav-nost, pred celo javnostjo, ob belem dnevu, to je predrznost, ki je je zmožen le dr. Žerjav.

Ta članek osvetljuje neizpodbitno res-nico, da postaja vse slovensko življenje po-laganoma, a nevzdržno igrača znanih in ne-znanih spletkarjev v Beogradu. Naše dežel-ne vlade bodo postale s časom prazen nič, politično in gospodarsko življenje sloven-skega ljudstva igrača, katero bodo preme-tavali in prekladali po poljubnosti v Be-gradu. S telegrami bodo dirigirali usodo dežele, ki je najvestnejša in najboljša pla-čevalka davkov in kraljevini in ki ima pre-bivalstvo, kakor ga nobena druga pokra-jina države ne zmora izkazati. Naše de-lavno in inicijativno ljudstvo bo izročeno nespretnim rokam politikov, ki niso doslej dokazali drugega kakor nerazumevanje slovenskih potreb. Razvoj naše dežele bo odvisen od upravne sposobnosti ministrov, ki so vladanje Slovenije izvrševali doslej tako, da so zanašali v naše gospodarsko in socialno življenje zmedo in nezmisel. Najnaprednejša dežela Jugoslavije se bo pogreznila v prvo polovico 19. stoletja Po-greznjen v balkanizem se je pričelo na celi črti. Ko se bo Slovenija končno pogreznila, tedaj bo slovensko ljudstvo vedelo, ko-mu se ima zahvaliti za svojo nesrečo in »slovenski« demokracije z Žerjavom na čelu bodo stali razkrinkani, razgaljeni na sramotnem odru slovenske zgodovine.

Lucernski sestanek.

Trst, 23. avgusta.

Italijanski ministrski predsednik Gio-litti je v soboto ob 18.30 dopel s poseb-nim vlakom iz Turina skozi Sempion v Lu-cern, kjer ga je sprejel z vso pristno an-gleško prijaznostjo Lloyd George kot svo-jeje gosta. Ponudil mu je že medpotoma brzozjavno stanovanje v hotelu National, kjer stanuje tudi bivši grški kralj Konstan-tin, in Giolitti je sprejel ponudbo, dasirav-

no je že bil naročil sam stanovanje v dru-gem hotelu. Sprejem je bil, kakor poroča italijansko časopisje, izredno prisrčen, a popolnoma neslužben, ker je prihajal Gio-litti kot zasebnik. Zato ga tudi pri spreje-mu ni pozdravil italijanski poslanik v Švici, temveč samo predstavitelji krajev-nih oblasti. In ker je vlak imel precejšnjo zamudo — železniška proga pred vhomom v šentgothardski predor je bila po nalivu poškodovana in je moral Giolittijev poseb-ni vlak zato napraviti ovinek skozi sim-plonski predor — se tudi ni vedelo za na-tančni prihod vlaka in ga je na postaji pri-čakovala le majhna množica radovedne-žev.

Laško časopisje na dolgo in široko opisuje sprejem v Lucernu, laskajoč se na vse mogoče načine Angliji in njenemu mi-nistrskemu predsedniku, pri čemer pa se-veda tudi ne pozablja slavošpevov Giolit-tiju in njegovim duševnim in telesnim vr-linam. O sestanku samem pa je vse itali-jansko časopisje enodušnega mnenja, da je kar najdalekosežnejšega pomena za bodo-či razvoj svetovnih dogodkov. Obenem pa tudi pripovedujejo, kako je prišlo do se-stanka. Povabilo na sestanek da je izšlo od Lloyd Georgea. Ko se je Lloyd Gorge nahajal v Spa, je dejal conte Sforzi, da želi osebno spoznati italijanskega ministrskega predsednika. Conte Sforza je odgovoril, da bi bil Giolitti zelo srečen, če bi mogel ustreči tej želji, in je takoj brzozjavil Gio-littiju Lloyd Georgeovo željo. Giolitti je kar najzadovoljnejše pritrdil. Tako pripo-veduje laško časopisje. Ali je bilo ravno-tako ali malo drugače, kdo ve. Nadalje pravijo laški listi, da je popolnoma narav-no, da je Lloyd George želel spoznanja in porazgovora z laškim ministrskim pred-sednikom, da si ustvari svoje lastno mne-nje o njegovi osebi, njegovih političnih kriterijih, njegovi duševnosti in njegovem značaju. In samo ker za ta sestanek ni bil določen nikakršen program, bosta držav-nika lahko razpravljala o vsem mogočem, o celotnem mednarodnem položaju, ne da bi se pri tem sklepalo kaj odločilnega ali posebnega. Sestanku je pač namen boljše-ga spoznanja in utrditve italijanskega in angleškega stališča v raznih mednarodnih vprašanjih, in ker se obojni stališči skoraj popolnoma skladata, pride lahko potem še do ožjega in prisrčnejšega sporazuma in sodelovanja med Italijo in Anglijo. Mogoče je, da kako novo dejstvo poda sestanku drug značaj in drug pomen, ali stvar je precej neverjetna. Govori se sicer še ved-no o navzočnosti nemškega ministra za zu-nanje stvari in možnosti njegovega sestan-ka z Giolittijem, toda z italijanske in an-gleške strani se ta možnost odločno zani-ka — »nocoj«, pravijo laška poročila, — kakor tudi nikakor ni verjetna vest ne-

kega švicarskega lista, da se nepričako-vano udeleži sestanka tudi Millerand. Mo-goče pa je, menijo laški listi, da Giolitti pripomore k poravnavi osebnih nasprotij med Lloyd Georgem in Millerandom.

Za razgovore med Giolittijem in Lloyd Georgem je bila določena vila Haslihorn, in ker je bil Giolitti v soboto po prihodu v Lucern utrujen vsled vožnje, ni sprejel Lloyd Georgevega povabila k skupni večerji, temveč sta določila za prvi razgovor naslednji dan, nedeljo, ob 10. uri dopoldne. Ker Giolitti ne zna angleški, Lloyd George pa ne govori francoski, se morajo razgo-vori vršiti s pomočjo tolmača, Giolittije-vega osebnega zdravnika dr. Mattolija. Lloyd George ima s seboj svojega posebnega prijatelja Ridela, načelnika tiskovne-ga urada sir Maurice Hankey in osebnega tajnika Dadisa, dočim se nahajajo v Giolittijevem spremstvu že imenovani zdravnik, Giolittijev osebni tajnik Lasa-qua, komendant Angelini, kabinetni taj-nik Procaccianta, zastopnik tur. »Stampe«, Giolittijeva glasila, Ambrosini in zastop-nik agencije Stefani, Nesti.

Polslužbena laška agencija Stefani je izdala z datumom 22. t. m. naslednje poro-čilo o lucernskem sestanku: Davi ob 9.45 se je Giolitti odpeljal z motornim čolnom čez jezero v vilo Haslihorn, kjer stanuje Lloyd George. Razgovor med ministrski-ma predsednikoma je trajal do 12.30. Po-poldne je imel Giolitti drugi pogovor z Lloyd Georgem, ki je trajal tri ure. Pogo-vor med obema državnikoma je bil prija-teljski in razpravljala sta o vseh velikih mednarodnih vprašanjih. V italijanskih ka-kor v angleških krogih imajo isti vtisk, da ministrska predsednika kažeta živahno zadovoljstvo na medsebojnem spoznanju in poteku svojih prijateljskih razgovorov.

Italijansko časopisje je sicer zelo go-stobesedno v svojih opisih lucernskega se-stanka, toda vsi ti opisi se nanašajo le na zunanje stvari, kakor da se je pogovor vršil na vrtu, da sta bila poleg ministrskih predsednikov, navzoča samo dott. Matholi in sir Hankey, da Giolitti ni ostal na obe-du pri Lloyd Georgeu, pač pa da je obe-doval pri njem v ponedeljek, preden odpo-tuje; da bo medpotoma posetil v Bernu predsednika švicarske republike itd. O po-govorih ne vedo povedati nič točnega, kvečjemu da bo izdano službeno poročilo po zaključku pogovorov. Iz angleških vi-rov se je baje doznalo, da sta prvi dan raz-pravljala o poljskem, ruskem in jadrans-kem vprašanju, o katerem je Giolitti, ka-kor se zdi, prinesel in povedal Lloyd Ge-orgeu nekaj dokumentov. Reklo se je tudi, da ni bilo nikakršnih odločitev, mogoče pa

LISTEK.

„Čas.“

Letnik XIV. Zvezek 4., 5.

(Konec.)

»Čas« nam dalje podaja vrsto zanimi-vih člankov o narodno-gospodarskih in so-cialnih problemih sedanosti. Sem spadajo »Socializem in solidarizem« od dr. Andr. Gosarja; »Zora« in socialno vpraša-nje od dr. Al. Ušeničnika ter ocena dr. A. Gosarjevih »Narodnogospodarskih esejev«. Ti trije članki tvorijo nekako ce-loto ter so v zvezi s podobnimi članki, ki so izšli v majnikovem zvezku naše revije. Sedaj se zdi, da so se pojmi zbistрили: krščanski socializem hoče poseben dru-žabno-gospodarski red na temelju pravičnosti sicer, a različen od dosedanjih; last-ninska pravica bi v njem ne bila odprav-ljena, toda socializacija bi zavzemala v njem odločujoče mesto ter neomejenemu kupičenju bogastva potom privatnih oseb bi bile postavljene meje. Veselo znamenje je, da se v te probleme pogloblja z vso res-nostjo naša visokošolska mladina, kar ugo-tavlja z velikim začudenjem dr. Aleš Uše-ničnik orvak na tem polju. Članki bodo

vsem brez izjeme iskreno dobrodošli.

Dva nova hrvatska sotruidnika nas uvajata v hrvatske probleme: prof. dr. Grabič piše o »Crkvi i reformnem pokretu u Hrvatskoj«, prof. dr. Dragutin Kniewald pa o »Komunizmu u Jugoslaviji«. Prvi članek nas seznaja z ver-ske vsebino reformnega gibanja pri Hrva-tih; to gibanje se izkazuje kot tuje in so-vražno Crkvi, z dogmatičnega stališča kot heretsko in razkolniško! — Dr. Kniewaldov članek pa nam razkri-va idejne smeri komunizma v Jugo-slaviji, kakor so jih komunisti sami začrta-li. Razume se, da jih mora vsak inteligent poznati. Oba členska sta pisana hrvatski, a zelo razumljivo in prijetno.

Presenečenje bo zbudilo v naši inte-ligenci, da stopa med sotruidniki »Časa« tudi ženska moč pred našo javnost: dr. Angela Piskernikova. Mi jo iskreno pozdravljamo. Dobro je, da tudi akadem-sko izobraženo žensstvo nudi drugim od-svojega znanja in da pokaže moškim ko-legom, ki so prav tako izobraženi a svoje znanje hranijo le zase, kako je treba de-lati. Dr. Angela Piskernikova piše »O po-stanku življenja na zemlji.« Ne spušča se v filozofsko in religiozno stran tega vprašanja temveč objektivno poroča le o teo-rijah s katerimi hočejo naravoslovci v svojem delokrogu razložiti po-stanek življenja na zemlji, ter o poskusih,

da bi faktično zbudili življenje iz mrtve materije. Zelo zanimivi so rezultati: teorije so ostale do sedaj le teorije; poskusi se tu-di niso še obnesli. Se bodo kdaj obnesli? Na to razprava ne odgovarja, ker se drži le dosedanjih, naravoslovskih rezul-tatov. Mi bi odgovorili, seveda s filozof-skega stališča, da se ne bodo obnesli ni-kdar, kajti med mrtvo in živo materijo je nepremostljiv prepad.

Kustos deželne muzeja dr. Jos. Mal poroča o dr. Kosovi knjigi: »Gradivo za zgodovino Slovencev v srednjem veku IV. zv.« Njegovo poročilo pravzaprav ni več poročilo ampak obširna razprava, ki nudi polno izvornih novih vidikov. Zname-nit je posebno drugi del v njej, kjer raz-pravlja o važnih ranhofenskih dekretih vojvode Henrika iz časa nekako med leti 985—995. Proti teoriji drugih slovenskih zgodovinarjev, da so bili naši pradedje le hlapci in robovi tujcev, sijajno doka-zuje, da so bili Slovenci vedno enakopraven element tujemu nem-škemu, torej svobodni. To posebej iz-pričuje radi tega, »da ne bomo brez po-trebe in vsled gola nepoznanja teptali v blato svoje lastne prošlosti.« Potrebno bi bilo, da bi prav vsak zgodovinar dr. Ma-lova izvajanja čital in vpošteval!

Kulturni obzorik v »Času« nudi na 42 straneh drobnega tiska nebroj

važnih ocen in kulturnih podatkov. Med drugim bi opozorili na vsebine polni referat dr. Aleša Ušeničnika o predavanju »Pravo in revolucija«, ki ga je imel univ. prof. dr. Leonid Pitamic; dalje na referat o Sagadinovi knjigi »Naš sadašnji ustavni položaj« izpod peresa prof. dr. Leon. Pita-mica. Nihče naj ne prezre daljšega poro-čila prof. I. Dolena o knjigi Dragiša V. Vašiča »Karakter i mentalitet jednog po-kolenja«; potem poročilo dr. A. B. o dr. Jerneja Demšarja spisu »Spolne bolezni« (Članek »Zanimiv kulturen dvoboj« dopol-njuje to poročilo kakor nalašč!); potem poročilo dr. Jos. Debeveca o »Grški slovni-ci« itd. itd.

Oddelek »Z univerze v Ljubljani« je, zopet zelo zanimiv pregled življenja na naši univerzi, kolikor je javnosti znano. »Čas« je edini, ki podaja tak pregled.

Doneski iz kulturnega dela, ki se na-hajajo na koncu zvezka nas opozarjajo na važne pojave na kulturnem polju pri nas in drugod.

Iskreno smo tega zvezka veseli in la-hko nanj tudi ponosni. Slovenska sodobna literatura nima revije, ki bi se »Času« mo-gla primerjati. Veseli smo, da jo imamo; za tako neznatno ceno sedaj, ko draginja ubija drugače ves kulturni polet. Ne vprašamo, kako je mogoče, da more »Leono-va družba« tako breme nositi; toda hva-ležni smo ji, da ga nosi.

—ry—

je, da pride zlasti glede ruskega vprašanja do kakšnega konkretnega izraza njihovih misli, v kolikor se strinjajo. Poudarja se splošno, da se morebiten sporazum med Giolittijem in Lloyd Georgejem nikakor ne sme razlagati v zmislu, ki bi nasprotoval francosko-amerikanskemu stališču, pač pa gre njima za to, da najdeta formulo, s katero bi se skladali tudi v Parizu in Washingtonu. Govorilo se je tudi o Gdanškem.

Poročila zopet in zopet poudarjajo, da ne gre tu za nikakršne odločitve, temveč le za izmenjavo mnenj in sporazum glede nekaterih smernic, ki da jih ni težko ugotoviti. Giolitti da ni človek, ki bi metal v svet nove ali posebno znamenite misli o vprašanjih, ki so se razpravljale. Baval se ni nikdar temeljito z vnanjo politiko in v zadnjih časih je ostal čisto ob strani pri razpravi mirovnih vprašanj. Ne pozna ljudi, pozna le površno in za trenutno potrebo razne položaje in nima v rokah tistih niti, ki se razpletajo dve leti med ententnimi državami. Giolitti čuti resnost in odgovornost italijanskega notranjega položaja in je pripravljen njemu podrediti vso vnanjo politiko, izogibajoč se vsemu, kar bi moglo škodljivo vplivati na neugodni materialni in moralni položaj države, pri čemer pa vendar želi ohraniti dobre odnose z zavezniki in podpirati zmernostne tendence napram Nemčiji in spravljive napram Rusiji. Giolitti koraka v splošnem po poti, ki jo je začrtal Nitti, samo da v njem ni evropske zasnovitosti, temveč samo italijanska preračunatost, ne da bi preveč gledal na jutri, pač pa precej jasno vidi današnje razmere, je brez posebne miselnosti, pa tudi brez nadutosti, ne skrbe ga splošna načela in gospodarski zakon, pač pa pazi na domače gospodarstvo, parlament, socialiste, ljudsko stranko, delavske mase. — Reklo se je, da se je govorilo tudi o jadranskem vprašanju, in tu bi bilo pač zanimivo izvedeti kaj točnejšega, — nadaljuje laško poročilo in izvaja tozadevna domnevanja iz stališča, ki ga je zavzel Lloyd George doslej napram Italiji.

Lloyd George da glede jadranskega vprašanja in italijanskih težav ni bil nikdar odkrito sovražnik Italiji, tuptam še celo odkritosrčno prijatelj. Bil je v nekem zmislu wilsonianec ter je bil edini angleški in ententni državnik, ki je bil za to, da bi se bile vrgele velike ententne sile na laško fronto proti Avstriji. Cadorna je bil za to, ali odločno se je protivil Sonnino, in Lloyd George je po kobaridskem porazu, ko je posetil laško fronto, dejal Bissolati: »Vsaj vi in jaz si nimava kaj očitati.« Sicer ima Lloyd George na svoji vesti švicarske spletke, toda mož je pač tak, da ne tehta sredstev v dosegu smotra, in kedar je bil naklonjen laški politiki, ji je bil le toliko, kolikor je v tistem trenutku služila njegovi lastni politiki. Po kobaridskem porazu se je Lloyd Georgeva ljubezen napram Italiji znatno ohladila. »Bati se je bilo tedaj, da Italija postane breme in nevarnost za entento, in njegova razdraženost je bila razumljiva. Po srcu nam je prišla potem Pieve.« Tako se zaključuje laško poročilo iz Lucerna.

Ali je Italija na Pavi res storila toliko, da bi smela sedaj upati na iskreno Lloyd Georgevo naklonjenost? Ali je sedanja njegova politika taka, da mu kaže podpirati laške težnje? Zlasti v jadranskem vprašanju?

Službeno poročilo o sestanku.

V ponedeljek dopoldne ob 10.30 je Giolitti zopet posetil Lloyd Georgea v njegovi vili. Na tem sestanku sta sestavila poročilo o sestanku in potem skupno zaključila. Popoldne ob 15.30 sta se oba skupaj odpeljala v hotel National, kjer sta sprejela časnike in se je pričel naslednje službeno poročilo o sestanku:

»Te dni sta gospoda Giolitti in Lloyd George v svojih razgovorih razpravljala o splošnem političnem položaju in bolj podrobno o važnosti najnovejših dogodkov v vzhodni Evropi. Ta izmena vidikov je dokazala, da obstoji popolno soglasje med angleško in italijansko vlado glede na najvišjo življenjsko potrebo, da se čim prej vzpostavi mir po vsem svetu. Prvo jamstvo za to obstoji v raznih mirovnih pogodbah, ki so bile že podpisane, in v načinu, po katerem se izvršujejo. Zmagovalci bodo pri primeri teh pogodb morali ravnati umerjeno, premaganci pa pri izvrševanju lojalno. Imajoč pred očmi ta cilj, zaupate obe vladi, da se v Spa doseženi dobri sporazumi glede načina izvršitve versailleskega mira razvije še nadalje, in sicer tako, da bo obsegal vsa še nerešena vprašanja. Vendar pa je pred popolno vzpostavitev miru treba rešiti še več važnih vprašanj, katerih večji del je neolčljivo zvezan z dogodki, ki si sledijo drug za drugim na ozemlju bivšega ruskega carstva. Dokler se ne vzpostavi mir med Rusijo in ostalim svetom, bo mirom še nadalje ogroženost. Iz tega razloga sta bili angleška in italijanska vlada prišli pogajanja za vzpostavitev zvez med Rusijo in ostalim svetom in ju je navdalo zato z globokim obžalovanjem dej-

stvo, da ste doznali, da sovjetska vlada v nasprotju s ponovnimi zagotovitvami, ki jih je podala službeno o svojih namenih po svojem zastopništvu v Londonu, sedaj hoče naložiti Poljski pogoje, ki so neolčljivi z njeno nacionalno neodvisnostjo. Vlada mora biti osnovana na moči vsega naroda; takoimenovana oborožena državljanska sila, ki je naslonjena samo na en razred, bi ne bila drugo kot posredno sredstvo za organizacijo sile, ki bi z nasiljem zatrla demokratsko ustavo in upostavila samovlado nekaterih privilegirancev, navdanih z boljševiškim naukom. Zahteva, da naj bo organizirana sila, ki naj služi obrambi življenja državljanov, izbrana samo iz enega razreda oseb, pri čemer naj bi bili izključeni vsi drugi, je nedopustno kršenje svobode, neodvisnosti in spoštovanja naroda. Da so se dodali takšni pogoji potem, ko je gospod Kamenov dal besedo angleški vladi, da ne bo nič dodejano njegovim predlogom, je veliko pomanjkanje močnatosti in vsakatero pogajanje z vlado, kateri je tako malo do svoje besede, postaja težavno, če ne nemogoče. Sovjetska vlada je odklonila nasvet angleške vlade za premirje po pogojih, ki bi bili zavarovali rusko ozemlje proti vsakateremu napadu in je nadaljevala s prodiranjem v narodopisno Poljsko z namenom, da si osvoji to deželo s silo orožja in ustavo sovjetrov. Če sovjetska vlada vključuje kazni, ki je zadela njen napad, še vedno odklanja opustitev svojih zlih namenov in nadaljuje vojno proti poljskemu ozemlju, da bi prisilila poljski narod, da bi sprejel, kar mu hoče vsiliti, ne bo nobena vlada mogla priznati sovjetske vlade in se pogajati z njo. Kar se je dogodilo v tej kratki vojni, bodisi v Rusiji, bodisi na Poljskem, bi moralo napadalce spametovati. Iztočni in zapadni svet hoče miru, ali mir je mogoče doseči samo na podlagi priznanja svobode narodov.

Angleška in italijanska vlada ste vzne-mirjeni, da se podaljšuje brez konca in kraja sedanje stanje sporov med narodi, ker ti spori prinašajo edino le vedno naraščujočo bido in neprestano vznemirjenje. Ogrožena je, dokler ne prenehajo ti spori, sama civilizacija, ki je itak že upadla tekom petletne vojne, ki je ni konec. Razvoj poljedelstva in industrije ter izmena proizvodov raznih podnebij in dežela, na čemer sloni gospodarsko življenje narodov, vse to se ne more resno izvajati. Neizogibna posledica so druginja in visoke cene, v zvezi z neizogibnimi nevarnostmi in pomanjkanjem. Zato angleška in italijanska vlada skupno živo priporočate, naj zavezniki store vse mogoče, da se pospeši konec vsakega nesporazuma med narodi.

Razne izjave. Jadransko vprašanje.

V razgovoru s časnikarji je Lloyd George ponovno poudarjal, da boljševiški mirovni pogoji, predloženi Poljakom v Minsku, ne odgovarjajo tistim, ki jih je sporočil njemu Kamenov in jih je tudi odobril Lloyd George. Glede Gdanškega je dejal, da gre Poljski svobodna uporaba pristanišča brez vsake omejitve. Odločno je zaničal, da bi bila on in Giolitti stopila v kakršenkoli stik z nemškimi ministrom za zunanje stvari, von Simonsom.

Na vprašanje nekega francoskega časnikarja, kaj se bo razpravljalo z Millerandom v Aix-les-Bainsu, če se je že sklenilo vse v Lucernu, je odgovoril Giolitti, da se bodo tam razpravljale zadeve, ki zanimajo Italijo in Francijo, in če bi bila kaka nesoglasja, se bodo poravnala, ker med ententnimi narodi ni vprašanj, za katera bi se ne mogel doseči sporazum. Na vprašanje, kakaj potem Millerand ni bil navzoč v Lucernu, je odgovoril Lloyd George, da to ne pomenja nikakršnega odtrganja Francije; saj Italija tudi ni bila zastopana v Hythen in Boulogneu.

Na vprašanje, kako da se v poročilu niti ne omenja jadransko vprašanje, je odgovoril Giolitti: »Tu ni ničesar sporočati, ker bomo razpravljali to vprašanje direktno med zainteresiranimi državami.« Na vprašanje, ali to pomenja obnovitev neposrednih pogajanj z Jugoslovani, je odgovoril Giolitti: »Seveda. To je bilo povedano v parlamentu tudi v govoru ministra za zunanje stvari.« Na vprašanje, ali je začetek pogajanj vezan na pogoj, da naj prvi korak store Jugoslovani, je dejal: »Ali začnejo eni ali drugi, ne pomenja dosti. Važno je, da se ustanovi načelo in da se vrše pogajanja. To je bilo Bissolatičjevo mnenje in izjavil se je tako tudi conte Sforza v naj-nemnem razgovoru.« Poročevalec pripominja, da je bilo to povedano tako, kakor da je stvar čisto navadna in splošno znana, dočim se v resnici ni tako javno in točno izjavil v parlamentu ne Giolitti ne conte Sforza.

Končno naj zabeležim tu še »mnenje« poročevalca rimskega »Idee Nazionale«, ki pravi, da se zdi (1), da je Lloyd George želel izvesti Giolittičjevo mnenje glede jadranskega vprašanja vobče in glede reškega še posebej, zlasti glede samostojne reške države, in zaključuje: »Če so informacije, ki sem jih dobil, točne, je baje Lloyd George za to, da se puste Italiji svobodne roke glede rešitve jadranskega vprašanja. Angleška da se je pač povrnila

k svojemu staremu nazoru, da ne bo delala ovir rešitvi italijanskega načrta glede ureditve Jadrana.«

Nadaljnje poročilo govori o uljudnostih med obema državnikoma in drugih takih rečeh, ki so vsakdanje in običajne ob takih prilikah, a za stvar samo brezpomembne.

Giolitti se vrne v Rim v četrtek in v petek bo seja ministrskega sveta.

Kraljevina SHS.

Izid volitev v Srbiji.

LDU Belgrad, 25. avgusta. Po poslednjih poročilih o občinskih volitvah v Srbiji je bil izid nastopen: V belgrajskem okrožju so dobili demokrati večino v 46 občinah, radikalci v 20, nevtalci v 3, komunisti v 2, republikanci v 1, poljedelci v 4, sporazumno demokrati in radikalci v 1, medtem ko se v eni občini volitev ni izvršila; okrožje Smederevo: demokrati 32, radikalci 7, nevtalci 3, komunisti 1, poljedelci 7, sporazumno demokrati in radikalci v 1, medtem ko se v eni občini volitev ni izvršila; okrožje Topliško: demokrati 23, radikalci 15, izven strank 3, poljedelci 1, brez liste 1; vranjsko okrožje: demokrati 50, radikalci 37, komunisti 3, poljedelci 1, republikanci 1, nevtalci 3, naknadne volitve 3; niško okrožje: radikalci 43, demokrati 21, nevtalci 5, komunisti 1, sporazumno lista 1, naknadne volitve 5, brez liste 1; krajinsko okrožje: radikalci 44, demokrati 12, sporazumno lista 4, nevtalci 2; po-drinsko okrožje: demokrati 30, radikalci 23, liberalci 5, nevtalci 15, poljedelci 1, komunisti 3, naknadne volitve 3; timoško okrožje: radikalci 45, demokrati 19, nevtalci 14, komunisti 13, sporazumno lista demokrati in radikalcev 5, naknadne volitve 8, poljedelci 2, liberalci 1, izven strank 1; rudniško okrožje: demokrati 24, radikalci 18, nevtalci 4, poljedelci 2; požarevaško okrožje: demokrati 68, radikalci 52, liberalci 14, nevtalci 8, sporazumno lista 7, komunisti 2, poljedelci 6, naknadne volitve 4; kragujevaško okrožje: demokrati 39, radikalci 35, poljedelci 6, nevtalci 3, komunisti 3, izven strank 1; hrvaška okrožje: radikalci 49, demokrati 27, nevtalci 11, liberalci 2, komunisti 1, naknadna volitev 1, sporazumno lista radikalcev in demokratov 1; čačakško okrožje: radikalci 23, demokrati 20, sporazumno lista 3, komunisti 1, nevtalci 5, poljedelci 3, neizvršene volitve 2, naknadne volitve 1, liberalci 1; okrožje Užice: radikalci 37, demokrati 18, nevtalci 5, komunisti 3, sporazumno lista 3, naknadne volitve 6, poljedelci 4; valjevoško okrožje: demokrati 35, radikalci 18, komunisti 3, poljedelci 6, sporazumno lista 2, brez liste 2; skopljsko okrožje: demokrati 8, neopredeljeni 3, ponovne volitve 1, v 8 občinah sreza Skoplje volitve niso bile izvršene; beranjsko okrožje: demokrati 10, neopredeljeni 1, ponovne volitve 2; prijepljsko okrožje: nevtalci 8, demokrati 1, socialni demokrati 1, ponovne volitve 6, v občinah okraja Priboj volitve niso bile izvršene; okrožje Tetovo: radikalci 6, demokrati 4, neopredeljeni 1, ponovne volitve 2; bitoljsko okrožje: radikalci 10, demokrati 2, ponovne volitve 3; raško okrožje: demokrati 2, radikalci 6, nevtalci 10, ponovne volitve 4, združenje muslimanskih obrtnikov 1, v eni občini se volitev ni vršila; okrožje Plevlje: neopredeljeni 3, demokrati 1, naknadne volitve 2; kumanovsko okrožje: radikalci 12, demokrati 6, neopredeljeni 4, komunisti 2, ponovne volitve 7, v osmih občinah okraja Kriva Palanka bodo naknadne volitve; okrožje Tikva: demokrati 5, neopredeljeni 8, radikalci 2, nevtalci 3, komunisti 1, ponovne volitve 1; bregalniško okrožje: radikalci 7, demokrati 7, sporazumno lista radikalcev in nevtalcev 1, ponovne volitve 5, neopredeljeni 5, v eni občini ni bilo volitev.

Volitve v konstituanto.

LDU Belgrad, 25. avgusta. Minister za konstituanto dr. Laza Marković je pripravlil izpremembe člena 15 volilnega zakona, po katerih se izmed državnih uradnikov priznava pasivna volilna pravica sam ministrom in profesorjem pravnih fakultet. Istotako so pripravljene izpremembe člena v dodatku volilnega zakona o skrajšanju roka za volitve. Po tej izpremembi bodo volitve za konstituanto razpisane za 28. novembra t. l.

Razmejitvena komisija.

LDU Maribor, 25. avgusta. Danes se je general Plivelič v poslih, ki se tičejo naše razmejitve odpeljal v Ljubljano. Včeraj se je razmejitvena komisija odpravila v štirih avtomobilih skozi apaško kotlino v Radgono, da si ogleda ondotne dele meje. Tehnično osebje meri in določa meje pri Kapunerkoglu nad Mariborom. Določitev meje črte se vrši sporaz-

umno z župani in prizadetimi mejnimi poselniki.

LDU Ljubljana, 26. avgusta. Dne 24. avgusta je obiskala razmejitvena komisija našo severno mejo med Spiljami in Radgono. Pri tej priliki so uprizorili, brezdvomno od nemške-avstrijske strani inšpirirani, prebivalci na ozemlju južno od Mure, torej na ozemlju, ki spada po st. germainski mirovni pogodbi k državi Srbov, Hrvatov in Slovencev, demonstracije, ki se ne dajo spraviti v sklad z dolžnostjo teh prebivalcev kot jugoslovanskih državljanov in ne morejo imeti nobene zveze z delokrogom razmejitvene komisije. Smatra se, da se je ljudstvo neinformirano o kompetenci razmejitvene komisije ter nahujskano in napačno poučeno od nemške strani, zlasti z znanim razglasom štajerske deželne vlade o svobodnem izražanju ljudske volje, dalo zapeljati k tem demonstracijam. Čeprav je razmejitvena komisija ljudstvo v zadnjih dneh potom razglasov objasnila svojo kompetenco, ki sme upoštevati samo najvitalnejše gospodarske interese v najožjih mejah, ni mogel preprečiti ta razglas te že davno pripravljene demonstracije. Deželna vlada bo ukrenila, da se ljudstvo ne enkrat pouči o delokrogu razmejitvene komisije, postopalo pa bo z vso strogostjo proti onim, ki bi kljub ponovni opozoritvi zavajali ljudstvo k protidržavnemu vedenju ali pa se vedli sami na ta način.

Kovan drobiž.

LDU Belgrad, 25. avgusta. Drobiž po 5, 10 in 25 par, ki se bo koval po odredbi ministra za finance v dunajski tavnici, predstavlja vsoto 30 milijonov dinarjev. Tekom meseca bo tavnica dobavljala vsak teden 10.000 kg novega drobiža.

Izpitni za uradnike.

LDU Belgrad, 25. avgusta. Ministrstvo za notranje stvari namerava zahtevati od vseh političnih uradnikov, ki so bili že gotovo dobo v državi na službi, v kateri mislijo ostati še nadalje, da se morajo podvržiti posebnim izpitom. Oni uradniki, ki bi ne hoteli položiti teh izpitov, bodo odpuščeni.

Revizija bank.

LDU Belgrad, 25. avgusta. Pred dnevi je inspektor finančnega ministrstva izvršil revizije vseh zagrebških bank radi posameznih primerov, ko se nekatere banke niso držale predpisov o trgovini z devizami. Pri tej priliki so prišli na sled, kakor poroča »Politika«, raznim nepravilnostim ter so bile kaznovane na globo po 80.000 kron banka Kronfeld, banka Bautner in banka Kramer.

Boji med Rusi in Poljaki.

Poljsko-ruska pogajanja.

LDU Varšava, 26. avgusta. (Dun.KU.) Poljski zunanji minister Sapieha je naznanil ljudskemu komisarju Čičerinu, da je poljska vlada sklenila poklicati načelnika poljskega mirovnega odposlanstva Dombškega v Brest, da ustno poroča. To je ukrenila poljska vlada zato, ker se neprestano zavlačuje poročanje iz Minska.

LDU London, 26. avgusta. (Brezlično.) Varšavski poročevalec lista »Standard« javlja, da je postala ruska mirovna delegacija nasproti Poljakom bolj prijenljiva.

LDU Varšava, 25. avgusta. (Dun. KU.) Poljski minister za zunanje zadeve Sapieha je naznanil ljudskemu komisarju za zunanje zadeve Čičerinu, da bo Poljska prisiljena preložiti kraj pogajanj, če se v doglednem času ne doseže zboljšanje zveze med poljsko vlado in njenim mirovnim odposlanstvom v Minsku. Pogajanja se bodo vršila na takem kraju, da bo mogoča prosta in neovirana zveza med poljsko vlado in njenim odposlanstvom.

LDU London, 25. avgusta. Dun. KU.) Merodajni krogi menijo, da se bodo pogajanja v Minsk vsled poljskih vojaških uspehov najbrže razbila. Iz Varšave prihajajo vesti, da bo zahtevala poljska vlada, da se nadaljujejo pogajanja v Varšavi.

LDU Minsk, 25. avgusta. (Brezlično.) Ljudski komisar Čičerin je naznanil sovjetskemu poslaniku Kamenjevu v Londonu, da je poljska vlada v dosedanjih pogajanjih odklonila ruske predloge, ne da bi stavila protipredloge. Curzonove črte ne prizna, Poljska zahteva ljudsko glasovanje v Belj Rusiji, na Litvinskem, v Galiciji in v Ukrajini.

Boji med Poljaki in Rusi.

LDU Varšava, 25. avgusta. (Dun.KU.) — Havas.) V zadnjih treh dneh so se v močvirnem ozemlju pri Narevu vršili ljuti boji v bližini Ostrolenke in Lomže, kjer so si hoteli za vsako ceno prebiti pot do Bialystoka. Na obeh straneh so izgube zelo težke. Očividno se namerava sovražnik ustaviti v bližini Osovieca ter dobiti zvezo z Vzhodno Prusijo, da bi na ta način zaprl Poljakom pot na Litvinsko.

LDU Allenstein, 25. avgusta. (Dun. KU.) Po vesteh allensteinskega »Volksblatt« je v odseku Johannsburg do se-

daj 15.000 Rusov prestopilo nemško mejo. Posadke na tem ozemlju ne zadostujejo, da bi redno razoroževali Ruse, ki dohajajo. Na meji oddajajo boljševiki svoje puške in hodijo po deželi, dokler ne zadenejo na nemške straže. Po vzhodni Prusiji nadlegujejo prebivalstvo in prosijo živit. Obstoja nevarnost, da bodo začeli Rusi pleniti ter postali velika nadležnost za vso deželo, če jih prebivalstvo ne bo več moglo zalagati z živili. Po vestih istega lista so Poljaki v mestu Horzelu precej, ko so ga zasedli, pomorili prebivalstvo, ki je bilo večji del judovski. Za današnji dan je odrejena cela vrsta usmrtnih prebivalcev mesta, ki niso zbežali.

Rusko poročilo.

LDU Moskva, 26. avgusta. (Brezžič.) Front, poročilo z dne 25. t. m.: Pri Lomži in Bialystoku se še danes vršijo boji. Pri Brestu-Litovskem smo zasedli nekaj krajev. Pri Cholmu boji s samo krajnim pomenom. Po dosedaj došli poročilih je naša konjenica pri prodiranju proti Stryju uplenila mnogo municije ter 14 popolnih vlakov z 18 lokomotivami. Na Krimu smo potpisili sovražnika po trdovratnih bojih zadnjih dni jugovzhodno od Chersona. Pri Orehovsku vedno hušji boji.

Anglija.

Vojna napoved Angliji.

LDU London, 25. avgusta. (DunKU.) Reuter) »Pall Mall Gazette« doznava iz avtoritativnega vira, da je moskovska vlada dala Kamenjevu nalog, da zapusti London, še preden je dobil Balfourjevo pismo. List pripominja, da so tekom zasebnega porazgovora člani ruske delegacije priznavajo napoved Angliji. Vojna bi se začela z napadom na angleško kraljestvo na daljnem vzhodu.

LDU Berlin, 25. avgusta. (DunKU.) Zastopnik lista »Deutsche Allgemeine Zeitung« v Luzernu doznava, da je angleška vlada prekinila svoje stike s sovjetsko vlado.

LDU London, 26. avgusta. (Brezžič.) Vesti francoskih časopisov, da je angleška vlada izpremenila svojo politiko in da gre v zadevi rusko-poljskega vprašanja radi poljskih uspehov roko v roki s francosko vlado, se uradno označujejo za nepravilno. Angleška vlada ni izpremenila svoje politike. Angleška vlada ima o poljsko-ruskih mirovnih pogajanjih iste nazore kakor poprej in je vsled tega nastopila proti zahtevam vojaške milice.

Irsko vprašanje.

LDU London, 25. avgusta. (DunKU—Reuter.) Dublinski župan je Lloyda Georgea in ministra za Irsko brzojavno prosil, naj se izpusti župan mesta Cork na svobodo, ker bi njegova smrt povzročila mnogo nesreče.

LDU London, 25. avgusta. (DunKU—Reuter.) Po vesti iz Luzerna je obrazložil Lloyd George vzroke, zakaj da angleška vlada ne izpusti župana mesta Corka. Lloyd George je izjavil: »Zahtevi po popolni ločitvi Irske od angleške države mi ne bomo nikoli ugodili. Če izpustimo korškega župana, bi bil to obžalovanja vreden precedenčni primer. Zakon, ki dela razločje v osebni, ni več zakon. Potemtakem bi morali v bodoče izpustiti vse Irce, ki bi delali ravno tako, kakor korški župan.

LDU London, 26. avgusta. (DunKU—Reuter.) Več tisoč oseb je priredilo pred ječo v Brixtonu demonstracije. Zahtevali so, da se župan mesta Corka takoj izpusti na svobodo. Policija je hotela množico razgnati in je v to svrhu nastopila z orožjem. Pri tem je bilo več oseb ranjenih. Na Irsko je došlo veliko čet. Med nemiri v Belfastu je prišlo do spopadov med policijo in manifestanti. Vojaki so rabili orožje.

Italija.

Giolitti o Rusiji.

LDU Pariz, 25. avgusta. (DunKU.) V razgovoru z zastopnikom »Daily Telegrapha« je ministrski predsednik Giolitti izjavil, da se je že leta 1915 uveril, da bo Rusija pustila entento na cedilu. Nevarnost revolucije je po rusko-japonski vojni postala vedno večja. On se ne moti, ako izjavlja, da boljševizem ne bo dolgo več obstajal, ker ne pomenja etape na potu napredka, marveč povrnitev v dobo barbarstva. Rusija bo iz te krize izšla popolnoma prenovljena.

Kovinarski pasivni odpor v Italiji. — Nove stavke.

Trst, 23. avgusta. Po vsej Italiji se je v soboto 21. t. m., pričel pasivni odpor kovinarjev, organiziranih v Zvezi italijanskih kovinarjev. Iz glavnih industrijskih krajev, kakor Milana, Torina, Spezie (vojaška ladjedelnica), Livorna in Firenze prihajajo vesti, da se pasivni odpor izvaja povsod kar najstrožje po zveznih navodilih. Povsod vlada mir in ni nikjer prišlo do kakih spopadov. — V bielskem okolišču v Lombardiji je prišlo do mezdnege

spora v predilni industriji. Kakor vse kaže, stopi delavstvo v najkrajšem času v stavko. Samo v tem okraju zapusti v tem slučaju delo nad 30.000 delavcev. — V Firenzi je izbruhnila stavka prevoznega in skladiškega delavstva.

440 milijonov lir izginito.

Trst, 23. avgusta. Iz Rima poročajo: Kakor se vse zdi, se razkriva nov škandal v upravi takoiimenovanih »osvobojevalnih«, t. j. tistih italijanskih pokrajin, ki so bile za časa vojne zasedene po Avstriji in Nemcih. Že tekom vojne in potem po vojni so ljudje na Beneškem vedeli, da je mnogo denarja, ki bi bil moral biti razdeljen med begunce, izginito drugim. Za benečanske begunce je bilo zbranih 740 milijonov lir, in sicer potom zbirki 140 milijonov, 600 milijonov pa je dala država. Stroški uprave so se porazdelili med vlado, pokrajine in občine. Sedaj se zatrjuje, da so begunci iz beneških pokrajin dobili samo 300 milijonov lir podpore in se ne ve nič, kam je izginito ostalih 440 milijonov. Neki »vitez« Girardi je že aretiran, več novih aretacij pa še pričakujemo.

Mažarska.

Zmanjšanje madžarske vojske.

LDU Dunaj, 25. avgusta. Kakor javljajo listi, so predložili zastopniki Češko-slovaške, Jugoslavije in Rumunije vrhovnemu svetu noto, v kateri zahtevajo, da se pritegnejo k budimpeštanski nadzornovalni komisiji tudi zastopniki imenovanih treh držav kot posvetovalci. Gre za znižanje madžarske vojske na 35.000 mož.

Franc Tersegla v Ljubljani.

Iskren in lep sprejem je priredil ljubljanski Orel svojemu ustanovitelju in našemu kulturnemu delavcu Francu Tersegla. Z večšjo orlovsko godbo na čelu so prikorakali Orli na južni kolodvor, spremljani od stotin in stotin občinstva. Na kolodvoru se je zbrala nad tisoč glav broječa množica. Ko je prišel vlak in se je prikazal na peronu Tersegla, so začeli vihariti pozdravni klici. Deputacija Orlov s predsednikom Pircem ter njegovi prijatelji in tovariši so ga peljali skozi špalir pred kolodvor. Nabito poln trg je zaoril v tisočglavni pozdravnih klicih. Orlovska godba, obdana z lampijončki, je zaigrala orlovsko himno, Orli so svoje došlega brata in prijatelja dvignili na rame. Ves trg se je tresel gromovitih ovacij ob tem prizoru.

Ko se je vihar podelil je došlega brata Tersegla pozdravil predsednik Orlov br. Jožef Pirc, želeč, naj bi na skušnjah, na umu in znanju obogateli brat svoje duševne sile zopet posvetil svojemu Orlu, čegar ustanovitelj je bil.

V kratkih besedah se je zahvalil Tersegla za sprejem, češ da ga ni vreden, da pa bo z vso ljubeznijo in ognjem z brati Orli nadaljeval delo, ki ga je prekinil pred 6 leti. (Viharno odobravanje.)

V imenu uredniških tovarišev in posebej še v imenu kršč. delavstva je svojega tovariša in prijatelja pozdravil urednik Kremžar, poudarjajoč, kako so nam omahnili in legli v grob največji stebri in kulturni delavci. Z radostjo sprejema krščansko ljudstvo v svoje sredo toliko pogrešanega tovariša, bojevnika in delavca za krščansko-socialni preporod družbe.

V imenu kat. narodnega dijaštva je pozdravil Tersegla medicinar Peršuh. Nato se je sprevod pomikal po Dunajski cesti, Prešernovi in Stritarjevi ulici, mimo Škofije pred poslopje Jugoslovanske tiskarne. Na cestah je stalo polno občinstva. Povsod so se ponavljale ovacije došlemu Tersegla.

Jugoslovanska tiskarna je bila vsa razsvetljena. Raz strehe je vihrala zastava. Pred hišo se je nabrala tisočglava množica, ovacije so se neprenehoma ponavljale. V vestibulu je stal gost špalir občinstva. Na stopnišču je Tersegla izročil šopek cvetlic mali sinček urednika in Terseglovovega tovariša Kremžarja. Po stopnicah so pričakovali svojega znanca in prijatelja njegovi prijatelji. Spodaj pa je igrala godba orlovsko in druge himne.

Burne ovacije so se zopet začele ponavljati na prostoru pred Zmajevim mostom, ko se je na oknu I. nadstropja iz stanovanja g. Rakovca prikazal Tersegla in spregovoril.

Zahvalil se je na sprejemu bratom Orlom ter naglašal, da je sedaj prva naša dolžnost okrepiti naše državno edinstvo. (Veliko odobravanje.) Biti moramo v svojem bodočem delu širokosrčni, velikodušni napram svojim bratom Srbom. Treba je srbsko ljudstvo spoznavati. Druga zahteva je, da se zblizamo z Rusijo (veliko odobravanje) ter iz njenim dobrim pravoslavnim ljudstvom. To je naša krščanska zahteva. In slednjič moramo k

delu za naše ideale in načela pridobiti s širokosrčnim delovanjem vse poštene ljudi iz nasprotnih strank. Naš boj naj bo manj polemičen! V socialni politiki naj bo manj teorije, svojim socialnim idejam dajmo sedaj življenje. Prvo pa je, da sami sebe konsolidiramo! Nauki izraženi v Orlovski Zlati knjigi, sloneči na večnih načelih krščanstva, pa ostanejo podlage vsemu našemu delu. »Tudi jaz stopam zopet v vrste Orlov in bom delal z Vami kakor poprej. Bog živi!« (Dolgotrajne ovacije, ki se ponavljajo.)

Le počasi se je množica razšla. Ves pozdrav pa je pokazal, kako naša krščanska mladina spoštuje in ljubi svojega buditelja. Cela prireditelj je bila dostojna in sijajna. Tudi nesomišljeniki so izjavljali, da tega, kar so videli in slišali, ni mogoče kritikovati.

Tovariši Tersegla pa kličemo: Dobrodošel naš tovariš in prijatelj! Bog Te sprejmi v naši sredi po toliko letih trpljenja!

Politične novice.

+ Mala ententa. »Češko Slovo« piše: Takozvana mala ententa bo po malem dobila značaj velesile. Poleg tega bodo v Evropi še trije mogočni bloki: na zapadu angleško-francoski, na severu Nemčija in potem še Rusija. Mala ententa mora do vseh ohraniti dobre odnose, ne da bi pri tem prišla izključno pod vpliv enega samega naroda. Izjava nevtralnosti v rusko-poljski vojni je logična posledica tega stremeljenja. Ententa je eminentno interesirana na tem, da vpostavi gospodarske odnose s sovjetsko Rusijo. Neizogibno potrebno je torej, da se odpošlje v Rusijo gospodarska komisija.

+ Reško vprašanje »rešeno« do dne 12. septembra tek. leta. Iz Rima poročajo: Poleg razgovorov, ki jih bodo imeli reški odposlanci z ministrskim predsednikom Giolittijem in ministrom za zunanje stvari conte Sforzo, se bodo razgovarjali tudi z drugimi člani italijanske vlade v svrhu rešitve vseh, reškega življenja se tiče vprašanj. Reški župan Gigante je izjavil: »Mi ne moremo čakati več. Vlada (italijanska) nam mora dati takoj odgovor in ta odgovor more vsebovati samo dveje: ali aneksijo ali pa proglašitev Reke za neodvisno državo. Nobena druga rešitev se ne more sprejeti brez težkih žrtv za mesto.« V nedeljo dne 12. septembra bo obletnica zasedbe Reke in D'Annunzio hoče, da bo di do tega dne usoda Reke rešena. — Znano je, da bi D'Annunzio hotel v tej samostojni reški državi imeti tudi vso Liburnijo, menda do Raše, na oni strani Reke pa ne samo Sušaka, temveč tudi Bakar, potem pa vse istrske otoke, zlasti Krk, a poleg tega tudi še Rab. Neprestane vožnje D'Annunzijeve častnikov na otok Krk, ki je sicer zaseden po Italijanih, gotovo niso brez določenih namenov in smotrov. Kako si misli D'Annunzio proglašitev zasedenega ozemlja za samostojno državo, ni lahko umeti; še manj pa je umeti, kako naj se D'Annunzio polasti jugoslovanskega Bakra. Do proglašitve neodvisne reške države pa pride prav gotovo, kajti stvar očitno ni bila zamišljena v D'Annunzijeve možganih, temveč v Rimu. V palači Braschi in v Consultu so pač prej prešetavali to možnost kot pa v bivši guvernerski palači v Reki! Da ne bo zapletljajev, dobi D'Annunzio najbrž le dovoljenje, da proglasi neodvisnost reškega ozemlja. Rečane torej čaka ena komedija več.

+ Dr. Korošec odstopi? »Obzor« javlja iz Belgrada: Minister dr. Korošec bo te dni podal ostavko kot minister za promet. Njegovo mesto bo prevzel minister za javna dela, Joca Jovanović. Minister dr. Korošec se namerava iz zdravstvenih razlogov za nekaj časa odtegniti političnemu življenju.

+ Diplomatične zveze z Bolgarijo. Zagrebška »Domovina« javlja iz Belgrada: Naša vlada je vzpostavila s Sofijo diplomatične zveze. Za našega opravnika v Sofiji je imenovan Jevrem Tadić, ki je bil sprejet v svečani avdijenci in izročil svoja poverilna pisma.

+ Komunistične reforme. »Riječ« javlja iz Belgrada, da je komunistična stranka sklenila, da bodo vsi občinski nametščenci počenši od uprave in njenega predsednika in podpredsednika ter vsi uradniki in delavci imeli enako plačo po 45 dinarjev na dan.

+ Anglija in Jugoslavija. Iz Zagreba poročajo 26. t. m.: Včeraj je slučajno bil v Zagrebu A. Lecner, šef jugoslovanskega oddelka angleškega ministrstva za zunanje stvari. V razgovoru je izjavil, da ni resnično, da bi Anglija pomagala Italiji in Avstriji proti Jugoslaviji.

+ Prevoz blaga v Italijo. Tržaška »L'Era Nuova« je prejela brzojavko iz Zagreba od 23. t. m., ki veli, da je jugoslovanski minister za promet dr. Korošec izdal naredbu, s katero se prepoveduje jugoslovanskim železnicam vsako prevažanje blaga iz Italije in v Italijo. Na tukajšnje trgovske kroge je napravila ta vest velik vtis.

Koroške novice.

k Potovanje po koroškem plebiscitnem ozemlju. Vsled sklepa medzavezniške plebiscitne komisije se bo po 10. septembru 1920 zahtevalo od vseh oseb, ki redno prebivajo v plebiscitnem ozemlju, da nosijo pri sebi osebne izkaznice o njih identiteti. Tudi otroci od 10 let naprej jih bodo morali imeti. Take izkaznice izgotove občinski uradi prebivalcem občine, jih pošljejo nato okrajnemu glavarstvu, ki pritisne nanje uradni pečat ter jih izroči pristojnemu okrajnemu svetu (district council). Okrajni svet tudi pritisne svoj uradni pečat ter jih pošlje občinskemu uradu, da jih izroče naslovljencem. Ti morajo imeti tako izgotovljene izkaznice na vsak način do 10. septembra 1920 ter jih nositi seboj vselej in povsod. — Poudarja se izrecno: a) da osebne izkaznice niso potni listi; b) da osebne izkaznice morajo pečatiti okrajni sveti (District Councils), ki jih je postavila medzavezniška plebiscitna komisija; c) da osebam, ki izpremene prebivališče iz enega glasovalnega okraja v drugega, v teku dveh dni pritisne na osebno izkaznico svoj uradni pečat okrajni svet, v čigar okraj je oseba dospela. Za »izpremembo bivališča« se smatra že, če je kdo odsoten od doma samo tri dni; d) da okrajni sveti, ki smatrajo koga za nevšečnega, to pripomnijo na zadnjo stran osebne izkaznice. — Glede oseb, ki hočejo potovati iz kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev ali iz Avstrije v pas II. ali I., se zahteva, da dajo vidirati svoje potne liste po delegatu kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v plebiscitni komisiji, čigar urad je v hotelu Kaiser v Celovcu, ako hočejo potovati v pas I., odnosno po avstrijskem delegatu, ki ima svoj urad v hotelu Moser v Celovcu, ako hočejo potovati v pas II.

k Nemški teror. V nedeljo dne 8. avgusta t. l. je došel iz Celovca v grebinksko okolico nemški hujskač po imenu Martin Frankel. Imenovani je 11. novembra leta 1879. rojen na Krčanjah, občina Grebinj, in tja pristojen, bivši hlapec pri raznih posestnikih v grebinkski okolici. Frankel je obiskal več zavednih Slovencev in jim nevarno pretel in hujskal proti naši državi. Tako je prišel tudi k zavednemu Slovencev posestniku Francu Fritzlu p. d. Krauzniku v Ravežu, občina Grebinj, ter tam gospodinji Margareti Fritzlovi začel groziti rekoč: »Le potpite še malo časa, čez dva dni bodo pa tako že Nemci tukaj, potem bodo pa tistim psom vse hiše požgali.« Pripomnil je tudi, da imajo Nemci dosti Italijanov za pomoč proti Jugoslovenom. Nadalje je obiskal tudi zavednega Slovenca Jurija Masnerja p. d. Valharja v Ravežu, občina Grebinj, pri katerem je zopet začel pripovedovati novice, da v dveh dneh pridejo Nemci zopet nazaj in da Jugoslovenci morajo proč iz Koroške. Obžaloval je tudi, zakaj da niso v vojni vse Srbe pobili. Frankla so zasledovali. Preden pa so ga izsledili, je utekel čez demarkacijsko črto v Nemško Avstrijo in se baje nahaja neke v Celovcu. Okrajno sodišče in okrajno glavarstvo sta o tem obveščena.

k Za koroške pogorelce. Srbski, hrvatski in slovenski gostje Klopinskega jezera so priredili dne 26. avgusta v prostorih hotela »Klopinsko jezero« družabni večer s pevske, glasbenimi in deklamatoričnimi točkami v korist pogorelcem v Tinjah.

Štajerske novice.

Š Proti navijalcem cen in verižnikom.

Pri podružnici državnega urada zoper navijalce cen, verižnike itd., ki je začela poslovati v Mariboru dne 14. p. m., je bilo vloženih v prvem mesecu njenega obstanka 125 prijav. Na podlagi istih se je izreklo 25 kazenskih razsodb radi navijanja cen, 6 radi neoznamenovanja cen, 16 radi prekoračenja oblastveno določenih cen, 39 radi veriženja, 30 radi tihotapstva, 2 radi prekomernega zaračunavanja za osebno obrtniško opravila in 7 radi drugih prestopkov.

V zadnjih dneh so se zgodili sledeči posebno zanimivi slučaji:

Dne 14. t. m. je bila ustavljena radi poskusa tihotapstva precejšnje količine klobas in jajc oseba, pri kateri se je našel ponarejen žig občine Rogatec, s katerim so se žigosali eno- in dvakronski bankovci. Kaznovana je bila radi poskusa tihotapstva na 1000 kron globe in 15 dni zapora. Radi zlorabe žiga se bo imela še zagovarjati pri sodišču. — Dne 18. t. m. so bile ustavljene v neki gostilni v mestu 3 osebe, ki so verižile s saharinom, od katerega se je zaplenilo 14 kg. Kaznovani so bili na globo 1000 oziroma 5000 kron in 8 dni oziroma 1 mesec zapora. Ker so istočasno zakrivil tudi dohodarstven prestopok, se je zadeva ovadila tudi finančni oblasti. — Dne 20. t. m. je bil ustavljen trgovski pomočnik H. B. iz Dunaja, ker je v Mariboru verižil z različnim hlagom, ki ga je prinesel iz Niže Avstrijske. Kaznovan je bil na 2000 kron in en mesec zapora.

Dnevne novice.

— **Samostojna polomija v D. M. v Polju.** V nedeljo 22. t. m. so sklicali naši samostojni kmetje, kakor pravijo, velik shod pri gostilničarju Benčini vulgo Auru v D. M. v Polju. Delale so se velikanske priprave zanj. Govorilo se je že tri tedne, da pride pet posebnih vlakov »samostojnih«, a pripeljali so se na kakih petih navadnih vozeh. Na shodu se je zbrala velika množica našega in socialističnega delavstva, tako da so bili govorniki zelo v škripclah, ker niso smeli neomejeno govoriti. Pa pri vsej pazljivosti jim je še spodletelo, kajti padlo je precej medklicev. Govorili so: Kušar, Mermolja in Černe. Vsi pa so bili zelo kratki. Mermolja je edini na dolgo vezal otrobe, tako da je mogel počivati in svoj govor prekiniti. Glavna vsebina je bila, da so jim vse stranke na poti, zlasti pa duhovniki ter S. L. S. Imeli so vsi zelo vroče želje, da bi prišli do vlade. Velik strah imajo tudi pred ruski boljševiski. Mermolja je trdil, da se bo njegov glas čul na Hrvatsko, v Srbiji in preko meje naše države po vsem svetu, kar je zbudilo precej smeha. Kušar je pa trdil, da bo njihova stranka kmalu uničila vse druge in bo edino njihova gospodovala vsem. — Ljudje so se smejali takim dovtipom in s tem je bilo tudi vse končano, ker očka Bežjak so vstali in rekli, da se shod zaključuje in se takoj prične spreved. Takoj se je vsa polomija spravila na vozove, in so jo s strahom na obrazih odkurili v Kašelj k Božjaku, ki jim je pripravil veselico. Zelo se jim je mudilo, tako da je bil spreved čisto raztrgan, ker so prvi konje že podili ko še zadnji niso bili na vozeh. Tako se je končal ta velikanski shod, na katerega so se toliko časa pripravljali.

— **Dvojna mera.** V nedeljo 22. t. m. je priredil škofjeleški »Sokol« javno telovadbo z veselico, presto »veseličnega« davka. Vprašamo, kako to, da morajo naša izobraževalna društva od svojih predstav s katerimi vrše važno kulturno nalogo, plačevati »veselični« davek, dočim se liberalni organizaciji ta davek pri pravi veselici spregleda. — Dobro bi bilo, da bi se kak naš poslanec za to dvojno mero zainteresiral in si stvar do zasedanja narodnega predstavništva zapomnil.

— **Slikanje župne cerkve na šenturški gori** gre vrlo dobro od rok. V prezbiteriju so na oboku poleg sv. Urha izgotovljene tudi slike štirih evangelistov. Posamezne freske veže v lepo skupino krasna ornamentika, ki dela vso čast mojstru Ogrinu. Sedaj se je pričelo že s slikanjem na oboku cerkvene ladije, kjer bo po načrtu poleg ornamentike šestero fresko-slik.

— **Pozor lovci!** »Slovensko lovsko društvo« je nabavilo za svoje člane lovski smodnik. Da omogočimo nadrobno razdelitev, pozivamo vse tiste trgovce, ki so naši člani in ki so imeli prej koncesijo za nadrobno razprodajo smodnika, da prijavijo pismeno ali ustno v društveni pisarni v Ljubljani, Miklošičeva cesta 8 (pisarna društvenega predsednika dr. Ivana Lovrenčiča) so-li pripravljene pri razdelitvi smodnika sodelovati. Mi bi vsakemu teh trgovcev-članov nakazali primerno količino, ki bi jo on potem stavil društvenim članom svojega okoliša v našem imenu na prodaj. Vsak član, ki bi hotel dobiti smodnik, bi se moral pri tem članu-trgovcu izkazati z društveno izkaznico, trgovec bi na hrbet izkaznice in v svojo knjigo zabeležil količino danega smodnika in pobral denar. Smodnika se dobi 6 vrst in sicer za šibre troje in za kroglo troje vrst. Cena smodniku za šibre: od 96 K do 114 K pa 1 kg, smodniku za kroglo od 141 K do 147 K za 1 kg. V teh cenah je že vračunjena nagrada po 20 % za trgovce, ki pomagajo pri razdelitvi in 5 % za kritje naših stroškov. Za enkrat dobi vsak član lahko 1 kg smodnika. Brezdimnega smodnika nimamo in ga v naši državi sploh ni še dobiti. Trgovca, ki bi dal smodnik nečlanu, bo kaznovala politična oblast. — Odbor.

— **Državna posredovalnica za delo.** Pri vseh podružnicah Držav. posredov. za delo v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murški Soboti je iskalo delo v preteklem tednu od 15. do 21. avgusta 1920 dela 233 moških in 63 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 184 moških in 63 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 152. — Promet od 1. januarja do 21. avgusta 1920 izkazuje 18548 strank in sicer 7917 delodajalcev in 10631 delojemalcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 4965. — Dela iščejo: dninarji in dninarice (70), pisarniške moči (95), pek, krojači, natakariji, natakarike, ključavničarji, hlapci, kovači, služkinje (42), vajenci razne stroke, oskrbniki itd. — V delo se sprejmejo: hlapci, poljski delavci, gozdni delavci (75), dninarji (47), tesarji, mizarji, pletarji, mlinarji, služkinje (77), vajenci in vajenke itd.

— **Ukradena vozna karta za potovanja v Ameriko.** Posestnikovi hčerki Mariji Blatnikovi v Glogovci pri Stični je

bilo ukradeno 500 K denarja in prevozna karta v Ameriko glaseča se na ime Blatnikove.

— **Nesreča.** Ko se je vračala na Veliki Šmaren s sokolskega tabora v Trebnjem na Dolenjskem Marija Janež, dekla pri g. Jožefu Šenica v Dobrniču, pozno ponoči domov, je padla tako nesrečno z voza, da je obležala nezavestna. Bila je cel teden v nezvesti in je v nedeljo 22. t. m. umrla.

Ljubljanske novice.

lj **Pogreb pok. Ivana Gostinčarja** se vrši danes popoldne ob 4. uri iz Zalokarjeve ulice št. 9 na pokopališče k Sv. Križu. Smitšljeniki naj izkažejo v čim večjem številu zadnjo čast zvestemu in marljivemu našemu krščansko-socialnemu delavcu!

lj **S. K. S. Z.** vabi vsa ljubljanska prosvetna društva, da se udeležijo skupaj z odborom S. K. S. Z. pogreba pokojnega odbornika tov. Ivana Gostinčarja.

lj **Pevska Zveza »Ljubljana«.** Kdor more, naj se udeleži pogreba našega podpornika Ivana Gostinčarja. Naša zastava je v popravilu, zato se uvrstimo za zastavo S. K. S. Z.

lj **Šentpetersko prosvetno društvo in šentpeterski Orel** se polnoštevilno udeležita pogrebu umrlega br. I. Gostinčarja. Pogreb v petek ob 4. uri popoldne. Zbirališče pri cerkvi sv. Petra.

lj **Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov** se udeležijo pogreba pok. Ivana Gostinčarja z društveno zastavo. Zbirališče danes ob pol 4. uri v Rokodelskem domu.

lj **Gledališka sezona 1920—21** je vsled pomanjkanja stanovanj ozir. mesečnih sob v nevarnosti. Člani opere do danes niso dobili niti ene sobe in so primorani stanovati po hotelih. Ker je daljše bivanje v hotelu nemogoče in da se sezona 20/21 omogoči, se p. n. občinstvo ponovno naproša, da v lastnem interesu takoj odstopi nekaj mesečnih sob članom kr. Narodnega gledališča. Cenjene ponudbe se sprejemajo v gledališki pisarni (opera).

lj **Uprava kr. Narodnega gledališča v Ljubljani** potrebuje v sezoni 1920—21 otroški zbor v 10—12 dečkov in deklic. Stariši, kateri bi bili pripravljeni dovoliti otrokom vstop v ta zbor, se naprošajo, da se z otroci zgledajo v gledališki pisarni od 5.—6. ure. Nastopi se bodo primerno honorirali.

lj **Slomškova zveza.** Odborova seja danes popoldne ob 3. uri v Mostah. (k)

lj **Medicinci!** 1. Rigoroz iz biologije je prestavljen na 20. oktober. 2. Prošnje za štipendije vložite na zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro najkasneje do 30. avgusta t. l. Priložiti je: krstni list, domovinski list, predpisano ubožno izpričevalo in študijsko izpričevalo. — Peršuh, predsednik DJM.

lj **Delavska nezgoda.** Tesarski pomočnik Franc Markež, ki dela pri tvrdki Treo, se je pri padcu z odra le nezadovoljivo poškodoval in je takoj, ko so ga obvezali, zapustil bolnišnico ter šel zopet na delo.

lj **Most Opekarska cesta-Prule** je dograjen in izročen prometu.

lj **Klub »Soča«** sporoča svojim članom in sploh vsem iz zasedenega ozemlja, da bodo vsako soboto zvečer redni sestanki, v prostorih restavracije »Fantini« Gradišče št. 2 (poleg nunskega samostana). — Sploh bodo ti prostori vsaki dan zbirališče rodoljubov iz zasedenega ozemlja.

lj **Abstinenčni krožek ljubljanskega učiteljskega Vse** člane in članice krožka, v prvi vrsti one, ki so sodelovali pri slavnosti v Prekmurju, prosim, da se udeležijo sestanka 31. t. m. (v torek) ob 10. uri popoldne v Glasbeni dvorani. Predmet: Prireditve na Dolenjskem. — Podpredsednik.

lj **Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani** nam javlja, da njega obvestilo, priobčeno v »Slovenskem Narodu« dne 25. avgusta t. l., št. 194, ni povsem točno. Finančna delegacija je sicer dovolila, da se hišni popisi k najemniškim napovedim za priredbeno dobo 1921/1922 lahko opuste, to pa le pod sledečimi pogoji: 1. Da se pri hiši ni ničesar nad, doli prezidalo. 2. Da je ostala razpredelba stanovanjskih in drugih prostorov (s pritliklinami vred) med poedinimi strankami popolnoma neizpremenjena napram dobi 1919/1920. 3. Da hišni posestnik na tretji strani napovedi poleg običajnega s svojim lastnoročnim podpisom poda še posebno zagotovilo v smislu točk 1 in 2. Davčna administracija je tudi pooblaščenca, da po svobodnem predurku lahko zahteva popis, kadarkoli se ji to vidi potrebno. Vsekako so se olajšave dovolile le poizkusno edino le za mesto Ljubljano. Vprašanje, v katerem znesku je odbiti vodarino, gostaščino in kanalske pristojbine, še ni rešeno in po informacijah na kompetentnem mestu najbrž ne bo odločeno v smislu našega obvestila.

lj **Zakaj so jajca izginila iz ljubljanskega trga.** Neka kmetica z Dolenjskega je

rekla, da zato Dolenjci ne pripeljejo jajc v Ljubljano, ker je železniška vožnja predraga, jajc pa ne sme prodajati dražje, kot je predpisano. To je prvi nasledok brezsmiselnega podražitve železnice. Drugi nasledki se pa že tudi kažejo in se še bodo.

lj **Maturanti ljubljanske realke iz l. 1915.** se vabijo na dogovorjeni sestanek v soboto dne 4. septembra ob 17. uri pred Tivoljskim gradom. Sestanek 1. septembra ob 9. uri se je moral opustiti radi zadržkov.

lj **Porotne razprave** se prično pri deželnem sodišču v Ljubljani dne 30. avgusta 1920. Vsi obtoženci, razen nižje doli označenih dveh slučajev, se bodo morali zagovarjati zaradi hudodelstva tatvine. Doslej so razpisane sledeče razprave: V ponedeljek, dne 30. avgusta 1920 zoper Josipa Habeta in pa zoper Pavla Ambrožiča in šest tovarišev; v torek, dne 31. avgusta 1920 zoper Josipa Kopača in štiri tovariše; v sredo, dne 1. septembra 1920 zoper Pavla Bena in enega tovariša in pa zoper Franceta Peternela in dva tovariša; v četrtek, dne 2. septembra 1920 zoper Franceta Kadunca, zoper Antona Veharja in zoper Josipa Čuka, dalje tudi ena razprava zaradi razžaljenja časti po tiskovinah; v petek, dne 3. septembra 1920 zoper Martina Dežmana in pa zoper Miroslava Pretnarja in pet tovarišev; v soboto, dne 4. septembra 1920 zoper Andreja Kralja, zoper Franceta Trobevskega in zoper Alojzija Avblja; in v ponedeljek, dne 6. septembra 1920 zoper Josipa Šinkovca, zoper Antona Skaleta in enega tovariša in zoper Valentina Mežgona. Daljne razprave se še razpišejo.

lj **Umrli so v Ljubljani:** Dragomir Poljanšek, sin varn. nadstražnika, 2 meseca. — Elizabeta Pipp, žena umir. žel. poduradnika, 47 let. — Ivana Ladiha, šolska učenka, 13 let. — Marija Triplat, gostilničarjeva žena, 46 let. — Matilda Tekavec, hiralca, 87 let. — Martin Mrkun, hiralce, 84 let. — Rozalija Kadunca, modistka, 17 let. — Uršula Pivk, mestna uboga, 77 let. — Josip Končina, mesarski pomočnik, 16 let. — Ana Zupan, mizarjeva hči, 6 let. — Andrej Poljanec, dninar, 59 let. — Marija Fajfar, kočarjeva žena, 33 let. — Uršula Ropotec, užitarica, 83 let. — Marjeta Roblek, gostija, 76 let. — Jožefa Gabrijele Novoselc, usmiljenka, 30 let. — Boris Zanoškar, sin krojaškega pomočnika, 14 mesecev. — Ana Ivana Beguš, kancelistova hči, 4 dni. — Mihael Grad, tehnik, 25 let. — Mira Razinger, hči knjigoveza, 1 leto. — Štefanija Bricelj, gojenka trg. šole, 16 let. — Jera Gregorič, mestna uboga, 77 let.

lj **Centralnemu odboru »Udruženja jugoslovanske akademične omladine iz Primorja«** so poslali carinski uradniki in finančna straža glavnega carinskega urada v Ljubljani znesek 275 K, katerega so nabrali v spomin pokojnega sedmošolca Ivana Rupel, sina carinskega glavnega revizorja Jakoba Rupel. V isti namen je darovala obitelj Miro Grom-Dolenc iz Trsta 50 K. Jugoslovanska Matica je darovala gornjemu društvu 3000 K. Darovalcem najiskrenejša hvala!

lj **Preganjana Jugoslovanka z Reke v Ljubljani.** V Ljubljano se je pripeljala Katarina Urode, katere je povedala sledečo žalostno povest: Njen mož Mihovil je delal že 25 let na Reki. Pred 25. dnevi je rekel, da je Jugoslovancin in da ne mara Italijanov, kar so slišale »dobre« Italijanke, ki so ga ovađile. Moža so aretirali še isti dan ardit in ga od takrat ni več videla. Ženo so na to izgnali z Reke. Reva se je z dvema otročičema pripeljala v Ljubljano.

lj **Vsem ljubljanskim pretepačem** priporočamo, da se obrnejo zaradi prestopka tepeža na sodnika na sobi št. 28. na ljubljanskem deželnem sodišču. Zakaj? Te dni je bil ovađen sodišču znan ljubljanski pretepač radi tega, ker je ranil in pretepel gospo S. in natakario tako, da sta morali obe iskati zdrav. pomoči. Pred sodiščem je nastopal ob očitnem protežiranju od strani sodnika kakor bi bil on tožitelj in ne obtoženec. Vrhu vsega je še grozil z grožnjo, da bo še kri tekla. Sodnik ga je pa obsodil radi vseh teh dejanj na petdeset K globe ali na 48 ur zapora. Po razsodbi pa se mu je priporočil z besedami: »Kadar boste šli na trgatev, pa se spomnite name!«. — Lačen je že mogoče gospod, ampak, da si na ta način išče podpore, to pa ne gre. Tudi konca še ni.

lj **Okradeni abiturijent.** Ukraden je bil abiturijentu g. Ivanu Somnitzu temnomodri suknjič in hlače v vrednosti 300 K.

Najnovejša poročila.

DRŽAVNI PRORAČUN.

Belgrad, 26. avg. Danes je tiskan v »Službenih novinah« vladni ukaz o proračunskih zakonih. Objavljen je samo s podpisom finančnega ministra Krste Stojanoviča ter z opombo, da bodo ostali podpisi sledili. Dosedaj nista podpisala tega ukaza ministra dr. Korošec in dr. Drinković.

GENERAL SMILJANIĆ NA ALBANSKI MEJI.

Belgrad, 26. avg. General Krsta Smiljanić je prevzel poveljstvo nad našimi četami v Albaniji ter je pred dvema dnevo- ma odpotoval na mejo.

MARŠAL JOFFRE.

Belgrad, 26. avg. Danes zvečer je bil francoski maršal Joffre na čaju pri ministrskem predsedniku dr. Vesničju. Navzoči so bili tudi vsi ostali naši ministri.

SEJA BELGRAJSKEGA OBČINSKEGA SVETA.

LDU Belgrad, 26. avg. Včeraj ob šestnajstih je bila prva seja novoizvoljene občinske uprave. Predsednik občinskega zastopstva Filip Filipović je izjavil, da bo ostala uprava verna svojim načelom ter da so komunistični zastopniki s prisego izvršili samo formalnost, ki je potrebna za vstop v občinski odbor. Zastopnik Risto Odavić je izjavil v imenu odbornikov radikalne stranke, da so demokrati krivi, da je prešla prestolnica kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v roke prevratniškim in razruševalnim elementom. Izjavil je, da bo sodeloval v občinskem odboru, dokler bo njegovo delo zakonito. Demokratski odbornik Savčić je izjavil v imenu Demokratske stranke, da bo njegova stranka sodelovala v novi upravi. Programatično izjavo pa bo dal šele na prihodnji seji. Sejo so zaključili z burnimi živio-klici komunističnemu Beogradu.

ITALIJANSKO NASILJE.

LDU Trst, 26. avg. Državlani države SHS so v najnovšem času na ozemlju, zasedenem po italijanski vojski, vlagali tožbe in branili svoje pravice pred sodišči na zasedenem ozemlju in ta sodišča so reševala dotične vloge in pravde do najnovjšega časa kakor pred vojno. Sedaj pa je začel drugi senat deželnega sodišča v Trstu razveljavljati tekoče pravde jugoslovanskih državljanov, ker je začel smatrati tožbe teh državljanov na sodiščih v Trstu za nedopustne. Svoje sklepe utemeljuje z italijanskim namestništvem dekretom z dne 28. novembra 1918, št. 1829, in z dne 3. junija 1919, št. 2. Prvi dekret določa, da tekom vojne noben podanik avstro-ogrškega, nemškega in turškega cesarstva in noben državljani ali juridična oseba, ki ima v teh cesarstvih svoj sedež, ne more vlagati tožb in prošelj v civilnih, trgovskih in administrativnih stvarih pred sedanji uradi italijanskega kraljevstva in kolonij. Z drugim dekretom z dne 3. junija 1919 pa je bilo določeno, da je z vporabo prvoimenovanega dekreta smatrati za italijanski teritorij tiste dele avstro-ogrške monarhije, ki jih je zasedla italijanska vojska, z drugimi besedami: veljavnost prvoimenovanega dekreta se je raztegnila tudi na zasedeno ozemlje.

BORZA.

LDU Zagreb, 26. avg. Devize: Berlin 213—217, Italija 510—515, London 365—0, Newyork 105—105.50, Pariz 760—790, Praga 182—185, Svica 1700—0, Dunaj 42.50—42.75. Valute: dolarji 104—106, avstrijske krone 40—41, carski rublji 126 do 128, 20 kron v zlatu 0—400, francoski franki 740—760, napoleonidori 380—390, nemške marke 210—215, rumunski lei 232—235, italijanske lire 500—505, angleški funti 360—370.

Uspeh stanovanjske naredbe.

Prejeli smo poročilo poverjenštva za soc. skrb o uspehih stanovanjske akcije; ki jo je začel poverjenik dr. Gosar. To poročilo priča jasno, koliko je bila vredna kampanja, ki jo je vprizorila skupina ljubljanskih kapitalistov z njihovim glasilom »Slovenskim Narodom« na čelu. To so uspehi poverjenika, kateri je dobival od ljubljanskih milijonarjev radi te akcije dopisnice, naj se poda na »Studenc«, kjer ga čaka že pripravljena celica. Želimo, da bi bil njegov naslednik demokrat v isti meri kot on zrel za celico na »Studencu«.

Poročilo o uspehu stanovanjske akcije po deželni naredbi št. 166 slove: Na podlagi naredbe 166 se je bilo stanovanje definitivno odpovedalo 88 zasebnikom (milijonarjem) ter uslužbencem 104 večjih gospodarskih podjetij.

Od vseh prizadetih strank (ne uslužbencev) se jih je dosedaj izselilo 6, 2 pa se izselita do 31. oktobra 1920. Ostale stranke so se vključile odporu končno odzvale stavljenim zahtevam, edino pri 8 domačih in 9 tujih strankah oziroma podjetjih, ki nimajo v Jugoslaviji koncesije, se dosedaj še ni moglo končnojavljeno določiti, v koliki meri in na kakšen način bodo sodelovale pri stanovanjski akciji. Zajamčen pa je tudi tu primeren uspeh.

Dosedanji uspeh cele akcije je: 1. Potom prezidav, adaptacij itd. bo do prizadete stranke tekom tekočega leta napravile 81 družinskih stanovanj. 2. S stanovanjskim fondom, ki ga tvorijo vplačila prizadetih strank, in ki znaša nad pol milijona kron, se bo še letos po-

tom adaptacij primernih, že obstoječih stavb in deloma tudi barak priredilo za vsaj 10 družinskih stanovanj.

3. Vsled izselitve prizadetih strank je, oziroma bo še postalo prostih 5 družinskih stanovanj.

4. V novih večjih stavbah, ki so se oziroma se še bodo letos pod pritiskom navedbe 166 priče ter bodo po večini tekom prihodnjega polletja gotove bo 145 družinskih stanovanj.

5. Stranke, pri katerih, kakor omenjeno, še ni končno uveljavljeno določeno kako bodo sodelovale pri stanovanjski akciji, bodo po dosedanjih obveznih izjavah zgradile, ali omogočile zgraditi najmanj 15 družinskih stanovanj.

Končni uspeh stanovanjske akcije znaša torej 258 družinskih stanovanj, od katerih jih bo že letos na razpolago 96. Da se bodo navedena prezidave adaptacije itd., kakor tudi gradnja novih stavb v redu in zanesljivo izvršile je, kolikor se vse to še ne vrši, zjamčeno s kavcijami (skupno ca. 350.000 K), ki v slučaju neopravičenega zavlačevanja zapadejo, prizadeta stranka pa mora v takem slučaju vrh tega odpovedano stanovanje v kratkem roku izprazniti. — Celotni uspeh stanovanjske akcije se torej more označiti kot povoljen, gotovo pa ie, da bi bil znatno večji, ako bi vsi merodajni faktorji poverjenjstvo pri tej akciji podpirali.

Razne novice.

r Strašna statistika. Po statističnih podatkih povozijo avtomobili v ameriških velikih mestih na vsakih 180 minut enega človeka do mrtvega.

r Vesela medigra v Spai. »Matin« pripoveduje naslednji dogodek iz Spae: Natakari v hotelu v Spai, kjer so stanovali angleški delegatje, so bili jako nejevoljni, ker niso dobivali nič napitnine in zato so sklenili, da angleškemu delegatom ne bodo več stregli. Angleži bi bili naslednji dan res brez obeda, ko bi se jih ne bila usmili belgijska vlada ter odštela natakarijem napitnine 8000 frankov. Podžgani s to kraljevsko napitnino so natakariji čez dve uri napovedali novo stavko, da ni niti lord George niti njegova družba dobila čaja. Ali belgijsko konferenčno tajništvo je poravnalo naglo tudi ta »konflikt«.

r Z absolutno očetovsko močjo se po našajo prebivalci na Fidžijskih otokih v Polineziji. Kakor se da posneti po »Popular Science Montkly«, je oče prva oseba, ki daje dnevne odredbe in ne smejo otroci nič narediti, nič izvršiti brez očetovega dovoljenja. Ako oče umrje, ne umrje njegov vpliv in zato se mora še vse po njegovi volji vršiti. Ko bi otroci kaj napravili, kar je bil oče prepovedal, bi bili za to kruto kaznovani: zemlja bi ne rodila, vihar bi strgal streho s hiše, valovi bi razbili čolne. Če zmagajo Fidžijski sovražniki, se morajo zahvaliti za zmago rajnemu očetu, za katerega so molili in mu prinašali žrtev. In kadar prevzame najstarejši sin gospodarstvo, ne pozabijo otroci očeta, ampak ga obožujejo.

r Predzgodovinske najdbe na Tirolskem. Listi poročajo, da so našli v bližini Inomosta, ko so pričeli rezati šoto, več zgodovinsko važnih najdb, ki spadajo po sodbi strokovnjakov v dobo 1100 do 1700 let pred Kristusom.

Boljševiška agitacijska literatura. V Moskvi so nedavno tega otvorili v prisotnosti Lenina in Lunačarskega tiskarno s srbskimi in turškimi črkami. Lunačarski se je izrazil ob tej priliki da se je zadnjega pol leta pripravilo štino mnogo boljševiške propagandne literature in da je njena množina večja kot množina živeža, ki se je porabila v tem času v Moskvi.

Prosveta.

pr Mila n Pugelj: Črni panter. Pugelj spada med naše najboljše in obenem najplodovitejše sodobne pisatelje — novelist. Nenavadno velik je njegov dar pripovedovanja. Brez dolgovernih predgovorov te prestavi kakor veliki ruski »zabavnik« Anton Čehov s par besedami naravnost v sredino dejanja, katero te natakrat vsega zavzame in ti ne moreš dati knjige prej iz rok, predno ne prečitaš povesti do konca. In če pomislimo, da jemlje Pugelj gradivo za svoje črtice navadno iz borgega, bledega življenja »malih ljudi«: uradnikov, pisarjev, učiteljev, organistov itd., občudujemo še bolj njegovo umetnost, katere spremeni splošno neznanen, vsakdanji, brezpomemben dogodek v dejanje za nas zanimivo in važno. S svojo umetniško močjo nam Pugelj to važnost, pomembnost dogodkov sugerira in — ni mu molče sledimo. — V tej svoji knjigi, ki je po številu dozdaj izdanih že šesta, je zbral Pugelj dvanaest novel, deloma pisanih v poslednjem času, deloma pa starejših. Razun treh, »Čremošnika«, »Hudih noči« in »Vesele zgodbe«, so vse vzete iz življenja malih ljudi, iz življenja duševnega proletarijata. Seveda niso vse umetniško enako vredne. Tudi po njih koncepciji, po literarni smeri, ki vlada v njih in

celo po načinu izražanja, pripovedovanja se povestim pozna, da so bile napisane v raznih, deloma precej drug od drugega oddaljenih presledkih. Tako na primer preveva »Hude noči« in »Veselo zgodbo« še čisto mladeniška romantika in v slogu se čuti še nekaka negotovost, neumerenost, med tem ko so druge v zadnjem času napisane, na primer »Milka«, »Fronek«, »Čremošnik« v vsakem oziru dovršeni umotvori, a kar se tiče črtice »Hrepeneje«, je pa to tako fina, tako duhovita stvarca, kakoršne Slovenci dozdaj še nismo imeli...

Pugelj je naslovil svojo knjigo po prvi noveli v zbirki. No, črni panter je njemu tudi nekaj simbol bede, bolezni, ki se tako rada in pogostoma priplazi potihoma odzadaj k premnogim članom duševnega proletarijata, jim hipoma skoči za vrat in jih duši, dokler jih ne zadavi. — Vso to strašno bedo, tega črnega panterja je občutil na svojih plečih ob času vojne in pozneje tudi pisatelj sam. Temu je priča njegova izpoved v pretresljivi povesti »Igra« iz ravno te knjige. — Petruška.

pr Narod, ki izumira. Po Nansenu prireditel Ivan Bežnik. Založila Jugoslovanska knjigarna. Zelo zanimiva knjižica, za mladino priročna in za priprosto ljudstvo tudi, ker nam popisuje šege in navade tujega ljudstva. Takih popisov imamo Slovenci v svoji literaturi zelo malo, v primeri z drugimi narodi skoraj nič. Knjižica nam opisuje z zanimivimi besedami naš najsevernejši narod na svetu — Eskime, katerim je pa evropska civilizacija narodni grobokop.

pr Rabindranath Tagore: Povestice. Ta knjižica nudi pet najlepših novelic, kar jih lahko nudi svetovno slovstvo. Ta indijsko-bengalski pisatelj ni znan samo po svojih pesmih, ki so mu priborile svetovno slavo, tudi njegova proza ne zaostaja po svoji globoki modrosti in neizmernem čustvu za njegovimi čudovitimi verzji. — V pričujočih Povesticah se zrcali vsa globoka plemenitost pesnikovega naziranja in veliko poznanje otroške in ženske duše do najnežnejših utripov njenega bivanja. Knjižico je založila Jugoslovanska knjigarna.

p Planinski koledar. Izdaja in urejuje Fr. Kocbek, nadučitelj v Gornjem Gradu, načelnik Savinjske podružnice SPD., VI. letnik. — Na splošno željo planincev se je goriimenovani odločil, izdati za leto 1921 ta priljubljeni in vsled vojske ustavljeni koledar. Ker so sedaj tiskovni stroški jako visoki, je neobhodno potrebno, da izdajatelj ve prilično število odjemalcev tega koledarja, zato so vsi turisti in interesi naprošeni, da ta koledar naroče vže vnaprej pisмено pri izdajatelju v Gornjem Gradu. Ker je SPD. prevzelo vse nemške koče, bodo iste v koledarju tudi natančno opisane. — Obenem se prosi vse interese, ki nameravajo v tej izdaji inserirati, da se tozadevno obrnejo na goriimenovane, ker se inserate ne bo posebej nabiralo. — V imenik gostiln se uvrstijo samo tiste, ki pošljejo podatke o množini sob in postelj ter naročijo obenem tudi koledar.

pr Srečni Schönherr. Njegovi drami »Vera in dom« in »Zemlja« bodo namerč »vzeli na film«. Tako se bodo seznanili s Schönherrjem tudi oni sloji, ki ne posejajo gledališča in ne berejo knjig. Kakšen bo Schönherr na platnu se seveda drugo vprašanje. Znana Exlova gledališka družba iz Inomosta, ki je zdaj gostovala s tirolskimi dramami z uspehom na Dunaju, bo igrala tudi za kinematograf pod tirolskim nebom, da bo naravni milje kolikor toliko obvarovan, kot pravijo.

pr Max Reinhardt in njegov brat Edmund sta zapustila vodstvo berlinskih gledališč: Deutsches Theater, Kammer-spiele in Grosses Schauspielhaus, dasi so ta gledališča njuno življensko delo in sta visela s polnim srcem na njih. Vzrok je isti kot povsod drugje, hude krize v denarnem oziru, splošno propadanje gledališč radi velikega davka na »luksus«. Ta tri gledališča so imela dohodkov (vštevši davek) 1.701.469 mark, a izdatkov samo za plače igralcev in drugega osebja 1.880.000 mark. Te številke govore jasno!

pr Najdba slike Matere Božje. Pri popraviljanju cerkve sv. Jurija v St. Polo pri Piavi so obnovili tudi freske slikarja Giotija, ki so se nahajale nad glavnimi vrati. Pri tem delu je prišla izpod beljenja na dan krasna, doslej nepoznana slika Matere Božje, ki je tudi Giotijevo delo. Marija sedi na prestolu obdana od nebeške glo-rije, kot so jo predstavljali vsi slikarji tedanje dobe. Pri poizkusu, da bi sliko obnovili, se je ta pokvarila.

pr Petar Grgec: Krščanstvo, liberalizam i komunizam. — Upravo je izšla pod gornjim naslovom aktualna brošurica kao I. svezak »socijalne knjižnice« Hrvatskog Katoličkog Narodnog Saveza u Zagrebu. U tole č knjižici nači svaki kratki i realni prikaz modernih struja: liberalizma i komunizma u njihovu odnosu prema krščanstvu. Knjižica će stoga dobro doći svima za orijentaciju u sadašnjih aktualnih »problemima« a napose će se njome moći izvršno poslužiti vođ društava, narodni

radnici, svećenici kao pomagalom za predavanja. Knjižica obuhvata 40 str. Cijena je 2 K bez poštarine. Dobiva se kod izdavača: »H. K. Narodni Savez« u Zagrebu, Kaptol 27, a šalje se ili pouzecom ili ako se novac unaprijed pošlje.

pr Večerno žuborenje Save. Za glasovir komponiral Jos. Fr. Breznik. Cena 7 K. Založila Ign. Kleinmayr in Fed. Bamberg v Ljubljani. Opozarjamo na omenjeno, ravnokar izšlo kompozicijo.

Vestnik S. K. S. Z.

Zveza dramatičnih odsekov v Ljubljani ni opozarja vse dramatične odseke in vsa naša društva na deželi, da prijavijo do konca avgusta t. l. svoj pristop k Zvezi. Kdor ne bo včlanjen v Zvezi, ne bo dobil na posodo ničesar. Ker se bliža čas pričetka jesenske sezone, in ž njo tudi novega dela v naših društvi prijavijo se takoj na dopisnici na naslov: »Zveza dramatičnih odsekov, v Ljubljani, Ljudski dom I. nadstropje. Ustmene prijave ob delavnikih od 9. do 12. ure dopoldne v Zvezinem tajništvu istotam. Opozarjamo posebno ona, društva, ki so poslala svoje delegate na ustanovitve Zveze v Maribor. Ob pričetku sezone se skladi v Ljubljani I. seja ožjega odbora Zveze, ki bo določil delo. Obenem prosimo vsa ona društva in privržnike, ki imajo izposojeno kako igro od Ljudskega odra, da jo v najkrajšem času vrnejo, da se bo sestavil skupni arhiv. Dotičniku ki ne bo vrnil se ne izposodi ničesar več. — Predsednik Zveze dramatičnih odsekov.

Ljudski oder v Ljubljani sprejme nove članice in člane. Igralke in igralce ter gojence za dramatično šolo. Priglasiti se je v pisarni Ljudskega odra v Ljudskem domu I. nadstr. osebno vsak delavnik od 9. do 12. ure dopoldne, ali pa pisмено po dopisnici na isti naslov. Priglasje sprejema tajništvo samo do konca avgusta, ker se v začetku septembra že prične s pripravi-mi za novo sezono. Tudi stari člani naj se vsi javijo. — Predsednik Ljudskega odra.

Cerkveni vestnik.

c Na Krki pri Stični imajo romarske shode sv. Kozma in Maminja zdaj po Vel. Šmarnu prve tri nedelje po vrsti. To nedeljo je popoldne na Krki tudi shod vseh Marijinih družb žužemberške dekanije. Na sestanku govoril g. dr. Nastran iz Ljubljane.

c Konferenca Sodalitatis za novomeško dekanijo bude v Novem mestu dne 2. septembra ob 2. uri (pol. čas) pop.

Dijaški vestnik.

d Vsem tovarišem! 1. Osrednjemu odboru prihajajo poročila, da se nekateri tovariši poslužujejo izkaznic Dijaškega Ferijalnega Saveza. Opozarjam, da je tako postopanje za člane SDZ. nedopustno. Vsaki, ki vstopi v ferijalno organizacijo — Dijaški Ferijalni Savez, je eo ipso izključen iz SDZ. V dveh ferijalnih organizacijah ne moreš biti. V tem smislu naj podružnice in podobni odbori postopajo. — 2. Na številno prihajajoča vprašanja, kaj je s potnimi ugodnostmi SDZ., odgovarjam vnovič: Osrednji odbor svojo dolžnost v polni meri vrši. Odgovora iz Belgrada še ni. — 3. Danes — vsled smrti tov. Grada nekoliko kasno — sem odposlal vsem podružnicam in podobnim okrožnic. Prejeli jo pa bodo tudi nekateri tovariši, ki so od svojega tajnika oddaljenejši. Toliko, da ne bo nesporazumljenja. — Predsednik SDZ.

d Prekmurska podružnica. Osrednji odbor od vas nima nikakih poročil. Ne vemo niti za naslove posameznih funkcionarjev. Na noge! — Predsednik SDZ.

Orlovski vestnik.

Seja vodstva O. Z. se vrši v ponedeljek, dne 13. septembra 1920 ob pol 10. uri dopoldne v Ljudskem domu (II. nadstr.). Dnevni red: 1. Poročilo o mariborskem taboru. 2. Mednarodna zveza katoliških telovadcev. 3. Slovanska Orlovska zveza. 4. Podrobno organizacijsko delo. 5. Tehnično delo v Orlu. Predsedstvo O. Z. izdela tozadevne načrte ozir. predloge, katere predloži vodstvu v pretres. Seja je torej izredne važnosti. Vsako okrožje mora odposlati predsednika ozir. enega odposlanca. Člani vodstva ki pridejo v nedeljo k akademiji in žele, da se jim pre-skrbe prenočišča, naj to takoj javijo O. Z.

Orlovskim odsekom! Magnezije za enkrat nimamo v zalogi Novo telovadno orodje, despeto iz Češkoslovaške, bo uporabljal vadiateljski zbor O. Z. za zvezne tečaje, ga torej ne prodaja, ne izposojuje. Orodje bo dobavljala češka tvrdka, cenik priobčimo. Krogle za metanje v daljavo naroča za odseke Orlovska zveza. Elago za kroje ima O. Z. zopet v zalogi, istotako trakovce za načelnike in šabake za pod sedla, Naraščajskih krojev nima O. Z.

Ustanova za vzgojo tehničnih voditeljev je narasla za 7000 K. kateri znesek

so v smislu sklepa vadiateljskega zbora O. Z. dali v ta namen Orli-telovadci na mariborskem taboru, katerim bi prisojalo vračilo, ki bi za posameznika itak ničesar ne pomenilo, skupno pa precej izda. Čast požrtvovalnosti telovadcev, sledimo še drugi.

Telovadno akademijo priredi Zvezni vadiateljski zbor ob zaključku tečaja v nedeljo, dne 12. septembra 1920. Proizvajajo se nove vaje za leto 1920/21. Akademija se vrši ob 3. uri popoldne v veliki dvorani hotela Union. Ob tej priliki se razdele častna darila zmagovalcem za prvenstvo br. Kermavnerju in br. Hvaletu, tekmovalni vrsti ljubljanskega okrožja, zmagovalki v višjem oddelku, vrhniški vrsti kot zmagovalki v nižjem oddelku ter br. Podobniku (Moste) kot zmagovalcu v lahki atletiki.

Orlovski tabor pri Sv. Gregorju dne 5. sept. je zamišljen kot največja prireditve tega leta na Dolenjskem. Vabimo ob tej priliki ljubljance, brate iz cele Dolenjske, iz Starega trga, Cerknice, Loškega potoka! Izletniki si lahko ogledajo rojstno hišo pokojnega dr. Kreka. S priznane grča se odpira krasen razgled čez Dolenjsko, Ljubljano s Šmarno goro, Gorenjsko s kamniškimi planinami v ozadiju. Udeleženci, ki pridejo z vlakom iz Ljubljane, naj izstopijo na postaji Ortnek, odkoder peš e trideset ure dolga pot skozi krasen gozd. Gosti, ki reflektirajo na gorko kosilo, naj se takoj priglasijo na odsek. Izkaznice za polovično vožnjo so na razpolago. Spored je sledeči: Ob 1. uri tabor pod lipo, ob 3. uri javna telovadba Orlov, Orlic in naraščaja. Po telovadbi prosta zabava, godba, nastopi pevskih zborov, šaljivi nastopi, srečolov itd. Nastopi tudi orlovska konjenica. Sodeluje godba iz Višnje gore. Telovadi se tudi v slučaju dežja. Udeležite se kar največ v narodnih nošah! Pripravljalni odbor.

Telovadni odsek Orel v Dravljah priredi v nedeljo, dne 5. septembra svojo prvo javno telovadbo z vrtno veselico. Pri telovadbi in veselici sodeluje godba iz D. M. v Polju, moški in mešani pevski zbor, Bratski odseki! Vabimo Vas, da se v polnem številu udeležite te prireditve. — Odbor.

Gospodarstvo.

g Obvezni polletni tečaj na državni podkovski šoli v Ljubljani se prične dne 1. oktobra t. l. Za vstop v tečaj je vložiti na vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani do 20. sept. t. l. prošnjo ter ji priložiti 1. rojstni in krstni list, 2. domov. list, 3. zadnje šolsko spričevalo, 4. učno spričevalo, 5. ubožno spričevalo in 6. npravstveno spričevalo. Pouk v podkovski šoli je brezplačen; učenci dobivajo redne državne podpore ter imajo prosto stanovanje v zavodu, skrbeti pa morajo sami za hrano in potrebne učne knjige. Poleg podkovstva se poučuje ogledovanje kladne živine in mesa. Vodstvo državne podkovske šole v Ljubljani.

g Dovolitev uvoza zabranjenega blaga, ki je bilo naročeno pred 23. marcem 1920. V Službenih novinah z dne 23. avgusta t. l. je priobčena naredba gospodarstva, glede katerega se nesumljivo dokaže, da je bilo naročeno še prej, predno je stopila v veljavo naredba ministrskega sveta o zabranitvi uvoza, to je pred 23. marcem letošnjega leta. Vsakdo, ki ima take naročilne podobe in obveznosti, mora v roku 15 dni od dneva priobčenja te naredbe v Službenih Novinah pri generalni direkciji carine v Belgradu vložiti z zadostnimi dokazi podprto prošnjo. Po preteku tega roka vložene prijave se ne bodo sprejemale in tudi na prijave, ki so bile vložene brez naročbe zadevajajočih dokumentov, se ne bo oziralo. Prošnje oddane na pošti proti povratnemu receptu vsaj petnajsti dan po priobčenju naredbe o dovolitvi uvoza zabranjenega blaga, smatrale se bodo za pravočasno vložene. V razpisu je istočasno z naredbo komiteja priobčen tudi postopek pri carinjenju tega blaga. Ko ga carinarne prejemajo, postopale bodo po njem. Interese opozarjamo, da se natančno drže roka, ker bo vsaka poznejša intervencija v tej zadevi po našem mnenju brezuspešna.

g Gospodarska konferenca na belgrajski borzi. Včeraj, 25. t. m., se je sestala v prostorih belgrajske borze konferenca, se-zvana na željo finančnega ministra, da pre-trese vprašanje valute, v kolikor je v zvezi z izvozno trgovino in da razmotriva po-goje za promet z valutami na borzi in iz-ven nje. Hkrati se namerava v krogu pred-staviteljev jugoslovanskih denarnih zavo-dov in trgovskih organizacij premotriti go-spodarski položaj in potrebe naših krajev (seve predvsem s stališča takozvanih pri-dobivajočih stanov, op. ur.) in predlagati vladi najbolj razmeram odgovarjajoča re-šitev teh vprašanj, ki so tako zelo važna za prihodnjo izvozno dobo in za celo naše gospodarstvo življenje. Na to konferenco so bili dosedaj pozvani zagrebški »Savez novčanih i osiguravajočih zavoda«, »Savez novčanih zavoda kraljevstva SHS«, ki ga bodo zastopali sledeči gospodje: M. Bauer,

tajnik »Saveza industrijalaca«, Rašica, ravnatelj »Kranjske deželne banke«, Ružinski, ravnatelj »Jugoslovanske banke«, Lev Stern, ravnatelj »Centralne mjenjačne i eskomptne banke«, dr. Vrbanič, generalni tajnik »Zagrebske borze«. — Tako »Jugosl. Lloyd«. Misel gospodarskega parlamenta, ki jo predstavlja seve v do- cela nepopolni obliki. Ta konferenca je brez dvoma zdrava in bi tudi v obliki so- sveta, stavljenega na dovolj široko podla- go, lahko koristila in nudila med drugim potrebno izkustvo za obravnavanje takih globoko segajočih finančnih problemov. Bati se je pa, da bo ta konferenca bankir- jev imela le preveč pred očmi interese bank, ki niso nujno istovetni z interesi ljudstva.

g Prva mednarodna razstava vzorcev v Trstu bo v času od konca septembra do srede oktobra t. l. Prospekti so interesen- tom v pisarni trgovske in obrtniške zbor- nice v Ljubljani na vpogled.

Sodišče in policija.

s Velik uspeh detektivov policijske- ga ravnateljstva. Poročali smo, da so de- tektivi policijskega ravnateljstva aretirali 4 mažarske ciganke, Ritter in Müller, ker so pokradle v ljubljanskih trgovinah velnko manufakture. Okradeni trgovci so spoznali tatice, ki so bile dne 24. t. m. aretirane na Marijinem trgu, toda ukra- denega blaga ni bilo dobiti. In detektivi so poizvedovali in dognali, da so nosile ciganke ukradeno blago v garderobo na Glavnem kolodvoru spravljati, kjer so ga tudi dobili in ga inventirali na policijskem ravnateljstvu šaleč se: »Zdaj bomo pa kar otvorili prodajalno manufakturnega bla- ga.« Ukradeno blago, ki se je zdaj zopet našlo, je bilo vredno 40 do 50 tisoč kron.

s Sredstvo proti griži. Šiskar je in v nedeljo se ga je tako navlekla, da so ga prepeljali na kraj, kjer take ljudi iztrez- nijo. »No, zakaj ste se tako napili?« —

»Grižo imam, v Štepanjo vas sem jo šel zdraviti s črnim vinom; dva litra sem ga spil.« In odvedli so ga v »kamerco«, da se prespi. In v kamerco je ječal: »O, če bi moja žena izvedla, kje sem zdaj jaz, pa se obesil!« — »No, če boste lepo pridni, pa pojdite domov, da se Vam žena ne bo obe- sila!« — In mož je ves spokojen odjadril proti Šiški domov.

s Prijeti vlomilec. Policijski stražnik Franc Medvešek je aretiriral dne 17. av- gust 1920 v Zabukovčevi gostilni na Ce- sti na loko Vinka Pustovrha, ki je na po- liciji priznal, da je bil soudeležan pri vlo- mu v Vavti vasi.

s Jutranjo zabavo si je dovolil dne 23. t. m. ob pol 3. uri zjutraj ključavničar Ivan Justin. Ponoči je popival, ob pol 3. uri zjutraj je pa razbijal po vratih gostilne Ivana Marinka na Glincah in je privabil policijo, ki ga je aretirala in odvedla v pre- nočišče na policijsko ravnateljstvo, kjer so ga pridržali, dokler se ni iztrezil.

s Preprečena tatvina. Posestnik J. F. iz Lok pri Šmartnem se je dogovoril z ne- kim vojakom v Ljubljani, da mu bo pre- skrbel železo za novi voz. V ponedeljek sta prišla J. F. in njegova hči z vozom v Ljubljano. Ponoči ob pol 12. uri so šli vsi trije po železo v Nušakovo vojašnico, kjer so vzeli veliko železa v vrednosti 1000 K. Ko sta se odpeljala z vozom po Bleiwei- sovi cesti, ju je ustavil stražnik in areti- ral, ker je precej vedel, da je šlo za tat- vino. Vojak se je izročil komandi mesta, posestnik J. F. pa sodišču.

Uboga oseba je izgubila že štiri dež- nike. Prvi je bil nov, pozabljen v neki hiši, odkoder ga ni bilo več nazaj. Se pred kratkim je izginil izpred stanovanja zad- nji. Oseba, ki pogreša dežnike, bi lahko natančneje opisala kraje in hiše, iz kate- rih niso dežniki našli več pravega ime- litelja, ki prosi le uslugo, da bi se vrnili dežniki v upravnistvo tega lista.

Več

kolporterjev

za »SLOVENCA« in »VEČERNI LIST« se sprejme takoj.

Takoj stanovanje z 2 sobami dobi kupec lepe hiše z vrtom v Rožni dolini. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 3468.

+

Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani naznanja žalostno vest, da je njen vester in vnet sodelavec, gospod

Ivan Gostinčar

stavec

včeraj ob pol 6. uri popoldne po kratki in mučni bolezni, preidev s svetimi zakramenti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bo v petek, dne 27. avgusta, ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Zalokarjeva ulica št. 9, na pokopališče pri Sv. Križu.

Blag mu spomin!

Ljubljana, 26. avgusta 1920.

Stavbeno podjetje

Tavčar & Svetina

Ljubljana, Gosposvetska cesta št. 6

se priporoča. 1844

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

+

Skupina Jugoslov. Stokovne zveze v »Jugoslov. tiskarni« naznanja žalostno vest, da je dne 25. avg. 3/4 6 uri zvečer po kratki mučni bolezni preminul nje načelnik, gospod

Ivan Gostinčar

črkostavec.

Pogreb se vrši v petek 27. avg. ob 4 uri pop. iz hiše žalosti Zalokarjeva ulica 9.

Bodi mu ohranjen časten spomin!

Ljubljana, 26. avgusta 1920.

Zahvala.

Vsem, ki ste spremili na zadni poti našega ljubljene

Miha Grad

se pristočno zahvaljujemo. V posebno tolažbo nam je dolžnost zahvale preč. duhovščini, orlovskim odsekom in izobraževalnim društvom za dokaz ljubezni in spoštovanja.

Dragomelj, 25. avgusta 1920.

Žalujejo njegovi.

Oglas.

V intendanturi komande dravske divizijske oblasti vrši se dne 11. septembra tega leta ob 11. uri druga (ustmena) licitacija za nakup 1.320.000 kg ovsa (ali za manjše količine) za potrebo ljubljanskega garnizona pod pogoji, kot je bilo objavljeno v Uradnem listu deželne vlade za Slovenijo št. 91 od 7. tega meseca.

Interesenti se k tej licitaciji uljudno vabijo.

Komanda dravske divizije E. Br. 4928.

„Dunav“

izvozna tvrdka živežnih potrebščin na debelo in drobno

Unkovar, Srem

Razpošilja po pošti in železnici:

Čisto domačo svinjsko mast:

v zabojih po pošti	od 5—20 kg	kg K 40—
v sodih po železnici	od 50—200 kg	kg K 38—

Domačo suho slanino:

v zabojih po pošti	od 5—20 kg	kg K 45—
v zabojih po železnici	od 50—200 kg	kg K 42—

Beli in rumeni grab:

v vrečkah	od 10—20 kg	kg K 6—
v zabojih	od 100—200 kg	kg K 5—

Mast, slanino, moko, koruzo, žito, ječmen, oves, grab, črni lug na va- gone po dnevnih cenah.

Naročila in vprašanja je poslati na gornji naslov.

HROVAT LJUBLJANA

& KOMP.

BRZO JAVNI NASLOV: HROVAT LJUBLJANA

Nudimo ta kranjski

laneni linnen

in pristočno laneno olje

v vsaki količini po najnižji tovarniški ceni.

MIŠI, podgane, stenicice, ščurki

in vaa golazen mora poginuti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim mišim K 10, za pod- gane in miši K 10, za ščurke K 10; posebno močna vrsta K 20; tinktura za stenicice K 10; uničevalce moljev K 10; prašek proti mrčes- am K 10 in 12; mazilo proti ušem pri ljudeh K 5—10; mazilo za uši pri živini K 5—10; pra-šek za uši v obleki in perilu K 5 in 10; tin-ktura proti mrčesu na sadju in zelenjavi (tinkture rastlin) K 10. Prašek proti mravljam K 10. Mazilo proti garjam K 10. — Pošljite po po- svetju Zavoda za eksport

M. Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 39.

Trgovcem pri večjem odjemu popust.

Razno žito, zemeljske in mlinke izdelke in kolonijalno blago

nudi v prodajo in posreduje kot nabavo istih

agentura in komisijska trgovina

Ferdinand Cerovac

Zagreb

Telefon 23—67

Palmatičeva ulica 7.

Sodi 4 hrastovi v dobrem stanu od 10 do 16 hl. se prodajo. Kje pove uprava pod št. 3507.

Kočija elegantna na oljnate osi, lahka se prod. Kolodvorska ulica 25. Ljubljana. 3492

Dr. MINÁŘ

zopet pravilno ordinira

TRG TABOR 3.

Zemljišče

prilagodno za stavbinske namene ca. 2500 m² v bližini kolera barake za ku- rilnico južne železnice, tik ob cesti ležeče, ugodna lega je za prodati. Istotam se prod. dobro ohranjeno žensko kolo, prvovratne stare gosli, nekaj pohištva in 6000 medicinal-kar- ton škatlic. Pojasnila in naslov na Anončni zavod Drago Beseljak Ljub- ljana, Cankarjevo nabrežje 5.

Mast, slanino, pše- nico, ječmen, koruzo

nudi na debelo

Dušan D. Popović,

Živ. namir. trg. na veliko Mitrovica, Srem

Ljudska posojilnica

o Ljubljani, o lastnem domu Miklošičeva cesta šte. 6

obrestuje hranilne vloge po čistih

3%

Ljudska posojilnica v Ljubljani je največja slovenska posojilnica in je imela koncem marca 1919 nad 40 milijonov kron vlog in nad 1 milijon enstotisoč kron rezervnih zakladov.

Posojila se dovoljujejo na osebni kredit (proti menici) na hipoteke in v tekočem računu.

Ljudska posojilnica stoji pod neposrednim državnim nadzorstvom.

Zlatorog milo

je najboljšje in najcenejše. Dobiva se posod.

Kristalno sodo, sveče in toaletno milo izdeluje

Prva Mariborska tovarna mila Maribor.

Zaloga in zastopstvo za Kranjsko:

R. Bunc in drug, Ljubljana, Gosposvetska cesta 7.

Prvi in edini slovenski zavarovalni zavod.

Vzajemna zavarovalnica

v Ljubljani, Dunajska cesta 17,

je ustanovila oddelek za

življenska zavarovanja.

Sprejema: V življenskem oddelku zavarovanja na dožive- tje in smrt v vseh sestavih, zavarovanja na otroško doto, rentna in ljudska zavarovanja pod najugodnejšimi pogoji.

V požarnem oddelku zavarovanja vseh premakljivih in nepremakljivih predmetov, ki se poškodejo po ognju, streli in po eksploziji svetilnega plina po znano nizkih cenah.

Podružnica: CELJE, Breg 33.

+

Bog vsemogočni je poklical dne 25. t. m. gospoda

Ivana Gostinčar-ja

črkostavca

roj. 18. maja 1884 v boljše življenje.

Popreb predragega pokojnika bode v petek dne 27. av- gusta popoldne ob 4. uri iz hiše žalosti Zalokarjeva ulica šte. 9 (Vodmat).

Umrlega priporočamo v molitev.

Ljubljana, 26. avg. 1920.

Rodbina poslanca **Marjeta Gostinčar** žena.

Jos. Gostinčarja.

Fani, Maks, Angela, Vinko Metica, Marjan, Marica sestre in bratje. otroci.

Naznanilo.

Slav. občinstvu vljudo naznanjam, da sem otvoril trgovino z usnjem in čevlji ter čevljarskimi potrebščinami. Priporoča se

Karol Pečenko, trgovec z usnjem

LJUBLJANA, So. Petra cesta št. 13.

Najtopleje se priporoča

Hotel Sv. Janez ob Bohinjskem jezeru

za bivanje po seziji.

Krasne sobe s 30 % popustom — Izvrstna kuhinja.